

**Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы**

**Министерство образования и науки республики Казахстан
Национальная академия образования им. И. Алтынсарина**

**ОБЛЫСТЫҚ ЖӘНЕ АУДАНДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК КАБИНЕТТЕРДІҢ
ҚЫЗМЕТІН ҰЙЫМДАСТЫРУ: ТӘЖІРИБЕ ЖӘНЕ ИННОВАЦИЯЛАР**

Әдістемелік құрал

**ОРГАНИЗАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РАЙОННЫХ И ОБЛАСТНЫХ
МЕТОДИЧЕСКИХ КАБИНЕТОВ: ОПЫТ И ИННОВАЦИИ**

Методическое пособие

**Астана
2014**

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы Ғылыми кеңесімен баспаға ұсынылды (2014 жылғы 22 шілде № 6 хаттама).

Аудандық және облыстық әдістемелік кабинеттердің қызметін ұйымдастыру: тәжірибе және инновациялар. Әдістемелік құрал. / – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2014. – 34 бет.

Рекомендовано к изданию Ученым советом Национальной академии образования им. И. Алтынсарина (протокол № 6 от 22 июля 2014 года).

Организация деятельности районных и областных методических кабинетов: опыт и инновации. Методическое пособие.– Астана: НАО имени И. Алтынсарина, 2014. – 34 с.

Ұсынылып отырған әдістемелік құралда әдістемелік кабинеттердің (облыстық, аудандық) іс-тәжірибелері жинақталған, теориялық-әдіснамалық инновацияның ерекшеліктерін саралау негізінде инновацияны білім беру процесіне енгізуді жүзеге асыру, инновациялық алаңдарды құру тәжірибесі, олардың қызметінің мақсаты, міндеттері, құрылымы, құжаттарды дайындау үлгілері берілген.

Бұл әдістемелік құрал білім беру ұйымының облыстық және аудандық әдістемелік кабинеттерінің басшылары мен әдіскерлеріне арналған.

В методическом пособии обобщен опыт работы методических кабинетов (областных и районных) по внедрению инноваций в образовательный процесс на основе теоретико-методологического анализа особенностей реализации инноваций, показан опыт создания инновационных площадок, цель и задачи их функционирования, структура, оформление документации.

Методическое пособие адресовано руководителям и методистам областных (районных) методических кабинетов, руководителям организации системы образования.

© Ы. Алтынсарин атындағы
Ұлттық білім академиясы, 2014

© Национальная академия образования
им. И. Алтынсарина, 2014

АЛҒЫСӨЗ

Қазіргі таңда білім беру жүйелерін дамытудың ерекшелігі – оқу ұйымдарында білім беруде инновациялық процестерді кеңінен қолданылу болып саналады.

Білім беру процесіне инновациялық жаңалық енгізу арқылы оның мазмұнына және технологиялық аспектілерінің сапасын өзгертуге мүмкіндік береді.

Өңірлерде инновациялық педагогикалық қызметтің әдістемелік ілестірімелерін өңірлік деңгейде (облыстық, аудандық) әдістемелік кабинеттер жүзеге асырады.

Облыстық және аудандық әдістемелік қызметтің мақсаты - өңірлік білім беру жүйесінің инновациялық әлеуетін дамытуға көмектесу, басшылық және педагогикалық кадрлардың кәсіби құзыреттілігін дамыту үшін тиімді механизмдерді құру.

Елімізде облыстық және аудандық деңгейде әдістемелік кабинеттері жұмыс істейді, олар келесі міндеттерді атқарады:

- қазіргі жағдайда басшылық және педагогикалық кадрлар бағдарын дәстүрлі педагогикалық ойлау стилін өзгертіп, жаңа әдістемелік әрекеттерді (тьютерлікке өтуді, педагогтардың даму ұтқырлығын, өңірдегі білім беру жүйесін) қабылдау;

- өңірлік субъектілер қорлары есебінен білімдік, ақпараттық, әдістемелік, инновациялық, кадрлық, консультациялық әдістемелік жұмыстарды жүйелі ұйымдастыруды енгізу;

- өңірдің біртұтас ақпараттық әдістемелік кеңістігін құру;

- ғылыми-педагогикалық сайыстың жеңімпаздарының инновациялық педагогикалық іс-тәжірибелерін, білім беру қызметіне қатысушылардың озық тәжірибелерін кеңінен қолдану арқылы жинақтау;

- қосымша кәсіптік білім беру жүйесінде білім беру қызметінің аумағын кеңейту арқылы көрсету;

- әдістемелік жұмыста консалтингтік қызмет аясын кеңейту;

- педагогикалық қоғамдастықты қалыптастыру және өңірлік деңгейде педагогикалық тәжірибелердің жетістігін тарату;

- қазіргі білім беру технологияларын және құзыреттілік тұрғыдағы технологияларды игеру (1-қосымша).

Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының негізгі бағыттарын жүзеге асыруда педагогтардың үздіксіз кәсіби біліктіліктерін және құзыреттіліктерін жетілдіруде өңірлік әдістемелік кабинеттердің жұмысына инновациялық өзгерістер енгізу қажет.

Осы құрал аясында өңірлік әдістемелік қызметтің білім беру процесіне инновациялық тәжірибелік үлгіні енгізу қарастырылды, ол педагог кадрларға кәсіби білім берудің үздіксіздігін, қолжетімділігін, ашық болуын қамтамасыз етеді, оларға инновациялық әрекетке орта құру, онда «қандай да бір жалпы білім беру ұйымы немесе мұғалімі, басқа білім беру ұйымының қатысушысымен өзара пікір алысуға», әдістемелік ойлармен бөлісуге, жаңа интеллектуальдық жобаны құруға, инновациялық ақпараттық банкті қалыптастырады.

1 Әдістемелік кабинеттердің қызметін ұйымдастыруда қазақстандық және шетел тәжірибелерін зерделеу

Әдістемелік жұмысты жаңа тұрғыдан ұйымдастыру білім беру жүйесінде инновациялық сипатты жүзеге асырудағы өзгерістер мен білім беру мазмұнын жаңартуға көшуді талап етеді.

Қазіргі кезеңде білім беруді дамытуда үздіксіз оқыту сипаты ерекше мағнаға ие болды, басшылар мен педагогтардың кәсіби міндеттерді жоғары деңгейде шешуге дайындығы, олардың жаңа модель қызметіне белсене бейімделуінің шарты болып табылады.

Әдістемелік жұмыста қазіргі кезеңдегі жаңа технологияның, орасан зор ақпараттық кеңістіктің, өркениеттің техникалық жетістіктігінің құрылымдық және мазмұндық өзгерістерінің болуы қажет. Қазіргі таңда біліктілік жүйесін арттыруда әдістемелік қызметті дамыту елдің оң өзгерістерін ескере отырып, әдістемелік қызмет тұжырымдамасын жаңарту контекстінде жүзеге асырылады.

Әдістемелік қызметтің негізгі міндеттерінің бірі – педагогтардың кәсіби қызметінің жағдайының өзгеруіне байланысты бейімделуі, білім беруде инновацияларды игеруі, кәсіби құндылық және тұлға ретінде өз-өзін ұйымдастыруы, өздігінше білім алуы, өзін-өз жетілдіруі.

Өңірлік әдістемелік қызметтің алдында тұрған міндеті білім беру жүйесін ұйымдастыруда педагогикалық инновацияны игеру және педагогикалық тиімді идеяларды жүзеге асыру, тәжірибелік-эксперименталды әрекетті енгізу, өзінің даму стратегиясын құру.

Әдістемелік жұмыстың жүйесін жаңарту әректінің ұстанымдары:

- қалада әдістемелік қызметтің көпдеңгейлік жүйелік ұстанымына ғана емес жүйенің ұйымдастырушылық аспектісін кірістіру және олардың жеке компоненттерінің өзара әрекетін, сондай-ақ мақсаттың сәйкестігін, мазмұнын, түрлерін, әдістерін сақтау, педагогтардың кәсіби құралдарын, олардың білім беру жүйесінің қажеттілігіне және өтіліміне байланысты дамытушылық жүйесін құру;

- әдістемелік мекемелердің өзара желілік қатынасының бірзділік ұстанымын, кәсіби педагогикалық қауымдастыққа білім беру мазмұнының инновациялық моделін ұсынады және олар білім беру мекемелерінің қорларын белсенді қолдануға, әзірлеуге, саралауға мүмкіндік береді;

- тұлғалақ-бағдарлық ұстаным, әрбір педагогтың кәсіби деңгейін, жеке өтінімін және олардың сұранысын ескереді;

- диверсификациялық ұстаным бойынша қызметтің көптүрлілігі, әдістер, кәсіби құзыреттіліктің мазмұнын дамыту;

- ашықтық және қол жетерлік ұстанымыда педагогтың өз еркімен және өзі таңдаған жеке білім беру бағдарламасы қарастырылады.

Әдістемелік қызметтің инновациялық моделінің әдіснамалық негізін құру:

- нормативті-құқықтық актілерді;

- үздіксіз педагогикалық білім берудің концептуальдық негіздерін;

- құзыреттілік тұрғысынан білім берудің инновациялық дамуын жүзеге асыру.

Әдістемелік қызметтің жаңартылған моделінің негізгі идеялары:

1. Өңірлік әдістемелік қызмет жүйе ретінде білім беру процесінде өзара бір-бірімен байланысқан құрылымдарды инновациялық, жобалаушылық, тәжірибелік-эксперименталдық, зерттеушілік, білім беру мекемелері және педагогтардың білім беру жүйесін дамытуын және оның нәтижесін арттыру әрекетін қамтамасыз етеді.

2. Желілік өзара әрекеттесу жағдайында әдістемелік қызметті ұйымдастыру.

Желілік өзара әрекеттесу жағдайында қазіргі әдістемелік қызмет моделінің тиімді жұмыс жасауына келесі элементтер:

- ақпараттық- коммуникациялық орта;
- инфраструктура;
- өзара әрекет түрлері (желілік өзара әрекеттесу, консалтингтік, маркетингтік, ақпараттық қызметтер);
- басқару механизмі болуы қажет.

Ақпараттық - коммуникациялық ортаны: «Әдістемелік нұсқаулар», желілік форумдар, электрондық таратулар, педагогтардың кәсіби құзыреттілігін арттыруда қашықта оқыту технологияларын қолдануы, ақпараттық және білім беру қорларын құру, баспа қызметін кеңейтуге мүмкіндік туғызады.

Инфраструктурасын дамыту білім беру қызметінің сапасын қамтамасыз ету, білім беру саласы бойынша құрылған ресурстық орталықтар, эксперименталдық және білім беру ұйымының жанындағы алаңдар арқылы қорларды бірігіп қолдануды қажет етеді.

3. Өңірлік әдістемелік қызмет әртүрлі деңгейде құрылады:

1-деңгей – облыстық:

- ғылыми-әдістемелік кеңес;
- кәсіби педагогикалық бірлестік;
- білім беру мекемесінің жаңа басшыларына және кадрлық резервтерге, жас педагогтарға және т.б. арналған әдістемелік қызмет;
- жобалау тобы (стандарттарды енгізу, білім беру жүйесінің мониторингі, білім сапасын басқару және т.б.);
- инновациялық педагогикалық іс-тәжірибесінің электрондық банкі;
- педагогикалық форумдар, конференциялар;
- кәсіби шеберлік конкурстары.

2-деңгей – аудандық:

- ресурстық орталықтар;
- ресурстық орталықтардағы Үйлестіруші кеңесі;
- кәсіби педагогикалық бірлестік (әдістемелік бірлестік, проблемалық топтар);
- эксперименталдық алаңдар, шығармашылық зертханалар;
- жанашылдар шеберханасы, «Жыл мұғалімі» педагогикалық шеберлік конкурсының және басқада кәсіби конкурстар жеңімпазы;
- аудандық ғылыми-практикалық конференциялар және семинарлар.

3-деңгей – институционалдық:

- ғылыми-әдістемелік кеңес;

- бірыңғай әдістемелік тақырыппен жұмыс;
- проблемалық-әдіснамалық семинарлар;
- әдістемелік практикумдар;
- пәндік әдістемелік бірлестіктер;
- шығармашылық топтар;
- педагогтардың жеке білім беру бағыты;
- педагогтың портфолиосы (педагогтың әдістемелік кейсі).

4. Педагогикалық жобалау технологияларын қолдану. Әдістемелік қызметкерлердің, әдіскерлердің жұмысы зерттеушілік, жобалаушылық әдістемелік қызметті орындауға бағытталған.

5. Педагогикалық кадрлардың біліктілігін арттыруда жаңашылдықты жүзеге асыру (2-қосымша):

- біліктілікті арттыруда жаңа каскадты-циклдік үлгіге өту, оқытуды цикл бойынша ұйымдастыру, оқу-тәрбие процесін өзекті мәселелері бойынша ұйымдастыруды жүзеге асыру;

- педагогтың біліктіліктілігін арттыруда субъектілік жағына назар аудару: педагогтардың өзіндік диагностикасын және өзіндік саралау негізінде жеке білім беру бағытын әзірлеу және жүзеге асыру;

- педагогтың біліктіліктілігін арттыруда рефлексивті-жобалау және зерттеушілік технологияларды қолдану;

- педагогтың біліктіліктілігін арттыруда және практикалық қызметін жүзеге асыру үшін: курс өту кезінде оқыту тақырыптарын тұжырымдауда және әдістемелік бірлестіктер жұмысына қатысуға көмек көрсету;

- құзыреттілік негізінде білікті арттыру: педагогтың кәсіби құзыреттілігін дамыту деңгейінің диагностикасы жеке білім беру бағдарламаларына, әдістемелік жұмыстардың практикалық түрлеріне бағытталған болу керек.

6. Педагогтармен виртуалды жұмыс түрлерін қолдану: қашықта оқытуға кеңес беру, виртуалдық семинарлар, тақырыптық чаттар, қашықта оқыту курстары.

7. Педагогикалық ақпараттық банктерді құру: біліктілікті арттыруда инновациялық білім беру бағдарламаларының банкі; инновациялық білім беруде жобалау жұмысының банкі; білім беру мекемелерінің инновациялық бағдарламаларының банкі.

8. Өңірлік сарапшылар бірлестігін қалыптастыру: сарапшыларды сертификаттау, білім беру мекемесінің әдістемелік аудитін өткізу және олардың білім беру бағдарламаларына, даму бағдарламаларына, тәрбие жұмыстарының бағдарламаларына, элективтік курстарға, әдістемелік нұсқауларға және құралдарға, педагогикалық жобаларға, зерттеушілік жұмыстарына сараптама жасау.

9. Әдістемелік консалтингті ұйымдастыру. Әдістемелік кабинет кеңес алу пункті болып табылады, онда мектеп басшы немесе педагог өзінің оқу –тәрбие жұмысын мектепте ұйымдастыруында пайда болған мәселені шешу үшін қажетті ақпарат алады.

Қазіргі таңда Қазақстан республикасының білім беру жүйесін жаңарту мақсатында және әлемдік тенденцияға сәйкес, «Өрлеу» біліктілікті арттыру

ұлттық орталығы» АҚ-ның мазмұнды жаңарту бойынша біліктілікті арттыру бағдарламасы мен көп векторлы модульдық бағдарламаларды дайындауда, оқу-әдістемелік құралдарды, біліктіліктерді арттыруда сандық білім беру қорлары бойынша жасаған жүйелі жұмыстарының тәжірибесін зерделеу қажет.

Бағдарламада тыңдаушыларға оқыту блогының практикалық басымдылығына берілген, ол инновациялық мектептер базасында «2012-2016 жылдарда оқушылардың функциональдық сауаттылығын дамытуға арналған Ұлттық жоспарын» жүзеге асыруға бағытталған.

Педагогикалық кадрларды дайындау және қайта даярлау процесінде оқушылардың функциональдық сауаттылығын дамытуға, білім сапасын бағалаудың тиімді жүйесін енгізу және «өмірлік оқыту» тұжырымдамасынан «өмір бойы оқытуға» біртіндеп өтуге ерекше мән берілген.

2013 жылы функциональдық сауаттылықты дамыту бойынша 44 курс өткізіліп, 1081 педагогикалық қызметкер оқытылды. 2014 жылы педагогикалық қызметкерлердің біліктігін арттыруға 64 курс жоспарланған.

Облыстық, аудандық әдістемелік қызмет өз жұмысында елдің білім беру жүйесінің жаңа тенденцияларын ескеруі қажет. Оқу бағдарламаларына оқушылардың функциональдық сауаттылығын, әдістемелік кабинеттердің өз жұмысында мектеп басшылары мен мұғалімдерді әдістемеліктермен қамтамасыз етуде міндетті түрде мына тақырыптарды: «*PIRLS, PISA* халықаралық зерттеулерге сәйкес: оқу және мәтінді түсіну бойынша функциональдық сауаттылықты дамыту және бағалау», «*TIMSS, PISA* халықаралық зерттеулерге сәйкес: математика функциональдық сауаттылықты дамыту және бағалау», «Функциональдық сауаттылықты жаратылыстану – ғылыми пәндері бойынша дамыту және бағалау» және басқа да бағдарламаларды ескеріп бағыттау қажет. Оқу бағдарламаларының мазмұны құзыреттілік тұрғыда, инновациялық ұйымдастыру түрлеріне (шебер-сыныптар, тренингтер, іскер ойындар, кішкене топтармен жұмыс және т.б.) және оқыту әдістері (кейсәдісі, жобалар әдісі, зерттеу әдістері және т.б.), оқушылардың функциональдық сауаттылығын қалыптастыру және оқыту нәтижелерін критериалдық бағалауды қолдану.

Функциональдық сауаттылықты қалыптастыру мақсатында білім беру процесінде өз практикасында инновациялық технологияларды, облыстық, аудандық әдістемелік кабинеттері қысқа мерзімді курстардың мазмұнында педагогикалық технологияларды: толық игеру технологиясын, сыни тұрғыда ойлау, М. Монтесори, Н. Зайцева, ТШДТ (тұлғаның шығармашылық даму теориясын) және т.б. игереді және қолданады.

Әдістемелік қызметті басқару.

Облыстың және ауданның негізгі көпдеңгейлік әдістемелік қызметін ұйымдастырушы және үйлестіруші жұмысын атқарушы әдістемелік кабинет болып табылады. Әдістемелік кабинеттің мақсаты білім беру жүйесінде көпдеңгейлік бірыңғай әдістемелік кеңістік құру және оны қамтамасыз ету:

- мұғалімдердің үздіксіз кәсіби біліктілігін арттыру;
- білім беру мекемелерін дамыту, оларды өңірлік деңгейде көтеру;
- өңірлік білім беру жүйесін дамытуда ғылыми-әдістемелікпен қамтамасыз

ету, инновациялық педагогикалық әрекетті үйлестіру.

Өңірлік әдістемелік кабинеттердің қызметінің өзекті мәселелердің бірі білім беру ұйымдарын инновациялық модельге өтуде, олардың басшылары мен мұғалімдерін әдістемелік ілестірмелермен қамтамасыз ету болып табылады.

Әдістемелік кабинеттердің қызметін жаңа тұрғыдан қарау, оның сандық және сапалық көрсеткіштерінің:

- әдістемелік жүйеге енгізілген білім беру жүйесіндегі ұйымдарының өсуіне;

- педагогтардың кәсіби қажеттіліктері ескеріліп әдістемелік қызмет саралау арқылы артуына;

- әзірленген әдістемелік өнімдердің сапасының көтерілуіне;

- әдіскер-тьютердің қалыптасуына және дайындауға;

- өңірді әдістемелік жұмысты ұйымдастыруда басшылықтың ұтқырлығына;

- оқушылардың білімдік жетістіктеріне жетуіне мүмкіндік берді.

Әдістемелік кабинеттердің қызметінің тиімділігінің критерийлері:

- әдістемелік қызмет көрсету сапасын жақсарту;

- әдістемелік жұмыстың мүмкіндіктерін серіктестік ұйымдарды тарта отырып кеңейту;

- фрагменттік бейнелеу сипаттағы әдістемелік жұмыстан проблемалық бағдарлық сипаттағы жүйелі ұзақмерзімді жобаларға өту;

- әдістемелік бірлестіктер арқылы мұғалімдердің өңіраралық ынтымақтастығын құру;

- өңірлік деңгейде әдістемелік жұмысқа жүйелі түрде мониторинг жасау.

Әдістемелік кабинеттің қызметі келесі нәтижелерге қол жеткізуге бағытталған:

- педагогтардың кәсіби қажеттілігін қамтамасыз етуде әдістемелік жұмысты ұйымдастыруда желілік жүйеге өту;

- әдістемелік жұмыстың сипатының тиімділігі;

- ақпараттық - әдістемелік біртұтас кеңістікті құру.

Кеңестік кезеңнен кейінгі елдерде, сондай-ақ Қазақстанда әдістемелік кабинеттердің жұмыс тәжірибесінің негізгі түрлерге бөлуге болады.

Мектеп педагогтарымен әдістемелік жұмысты ұйымдастыруды 2- негізгі топқа бөлуге болады:

1. Әдістемелік жұмыстың ұжымдық түрлері (педагогикалық кеңес, семинарлар, практикумдар, консультациялар, шығармашылық топтар, ашық көрілімдер, бірыңғай әдістемелік тақырыптар бойынша жұмыстар, іскерлік ойындар және т.б.);

2. Әдістемелік жұмыстың жеке түрлері (өздігінше білім алу, жеке консультациялар, әңгімелесу, тағлымдама өткізу, жетекшілік жасау т.б.).

Жақын шетелдер мен Қазақстанның әдістемелік кабинеттер жұмыстарының тәжірибесі зерделенгенде педагог кадрлармен жұмыс жасауда әдістемелік жұмыстың алуан түрлі әдістемелер мен әдістерді қолданылуы анықталды.

Бүгінгі күні әдістемелік кабинеттер жағдайында мұғалімдердің

педагогикалық проблемаларын талқылауда әдістемелік жұмыстың бір түріне консультацияларды ұйымдастыру болып табылады.

Педагогтар үшін консультация түрлері:

- жеке және топтық;
- ұжым жұмысының барлық негізгі бағыттары бойынша консультация беру;
- педагогиканың және психологияның өзекті мәселелрі бойынша консультация беру;
- білім беру мекемелерінің басшылары мен мұғалімдерінің сұрауына байланысты көмек беру және т.б.

Консультативтік жұмыс түрі - әдіскердің негізгі қызмет түрлерінің бірі, ол педагогтардың оқу-тәрбие үдерісін мектепте, сынып жұмыстарын ұйымдастыруға, уақытында қолдау көрсетіп, түзету және көмек беруге мүмкіндік береді.

Құзыреттілік-бұл әдіскерлердің білімін жаңарту және толықтыруы ғана емес, ол қажет жағдайда қолданылатын жұмыстан алған тәжірибе, біліктілік болады.

Жұмыстың консультативтік түрі - әдіскерлердің негізгі қызметінің бірі, педагогтардың жұмысын үйлестіруге және мектептің, сыныптың оқу-тәрбие процесін ұйымдастыруда қолдау жасау және уақыттылы көмек көрсету.

Қазақстандық әдіскерлердің тиімді жұмыстары оң педагогикалық тәжірибені зерделеу, жинақтау және тарату болып табылады.

Өңірлік деңгейде әдістемелік кабинеттердің жұмысы табысты болуы, озық педагогикалық тәжірибелердің жетістіктерін іздестіру және олардың қол жеткізген табыстарын облыстық, аудандық мектептің оқу-тәрбие процестерін жетілдіруде қолданылса. Әдістемелік кабинеттердің жұмысында уақытында анықталған үздік практикалық тәжірибенің анықталған нақты формалары және оны тиімді пайдалану туралы іс-шаралары өңірлік мұғалімдерге озық педагогикалық тәрибелерді тиімді қолдануға мүмкіндік береді.

Қазақстанның облыстық білім басқармасының 50 мектебін зерделеуде өңір мұғалімдерінің оқу-тәрбие үдерісіндегі іс-тәжірибесі жинақталды (2-қосымша).

Әдістемелік кабинеттердің жұмысы педагогикалық іс-тәжірибелерді зерделеу, жинақтау бойынша үш бағытта ұйымдастырылады:

1. Педагогикалық іс-тәжірибені жаппай зерделеу педагогикалық ұжымның және мұғалімдердің жеке қабілеттерінің мүмкіндігі мен оқу-тәрбие үдерісін жетілдіру мақсатында жасалады;

2. Мұғалімдердің педагогикалық іс-тәжірибесін зерделеу және тарату, ол республиканың, ауданның мұғалімдеріне оқу-тәрбие әрекетінде кездесетін қиындықтарды жеңуге көмектеседі;

3. Жаңашыл мұғалімдердің шығармашылық іс-тәжірибесін анықтау, зерделеу, жинақтау, тарату және облыстық, аудандық, жеке мектептің деңгейінде ғана емес республикалық деңгейде тәжірибені енгізу.

Облыстық, аудандық әдістемелік кабинеттердің негізгі жұмыстарының бірі, өңірдің білім беру жүйесіне, оқу-тәрбие процесін тиімді арттыруда қажетті басшылар мен педагогтардың мониторингін жасау. Озық педагогикалық

тәжірибені табу өңірлік әдістемелік кабинеттердің (облыстық, аудандық) алға қойған мақсатты ізденісі және белгілі қажеттілікті жүзеге асыруды ұйымдастыру болып табылады [1].

Озық және жаңашылдық тәжірибені объективті бағалау үшін озық педагогикалық іс- тәжірибенің критерий жүйесінің болуы өте маңызды.

Озық іс- тәжірибенің қажеттілігін анықтау:

біріншіден, іс-тәжірибенің шекарасын және жаппай практикаға енгізуді анықтау;

екіншіден, тәжірибені талдау аумағын белгілеу;

үшіншіден, тәжірибені басқа құбылыстармен байланыстыру мүмкіндігін қарастыру;

төртіншіден, іс-тәжірибенің кешенді бағалауды жүзеге асыру.

Ғалым-педагогтардың пікірі бойынша, «озық педагогикалық іс-тәжірибенің критерийлерін әзірлеу негізгі міндет болып табылады, мектеп және білім мекемелерінің қызметкерлерінің озық педагогикалық іс-тәжірибелерін іріктеу, зерделеу және жинақтау, сондай-ақ озық тәжірибені тарату мен оқу процесіне енгізудің практикалық мағнасы зор» [2].

Жақын шетел елдерінің әдістемелік кабинеттерінің тәжірибесі көрсеткендей, аудандық әдістемелік кабинеттің жүйелі жұмысын зерделеу, жинақтау және тарату бойынша облыстық біліктілігін арттыру институттарымен белгілі жұмыс жасалған.

Сонымен қатар «әдістемелік кабинетпен педагог кадрлардың біліктілігін арттыру институттарының бірлескен шығармашылық жұмыстары арқылы әдістемелік жұмыстың барлық деңгейінде және барлық буындарында бірнеше есе өскендігі байқалады, әсіресе, мұғалімдердің кәсіби шеберлігін жетілдіруде ерекше көрінеді» [3].

Әдістемелік кабинеттің қызметін ұйымдастыруда үйлестірушілік ролі жоғары болады, әсіресе біліктілігін арттыру институттарымен бірлесіп өткізген іс-шаралар педагогикалық ұжыммен, мұғалімдермен тікелей байланыста болуы, білім жүйесіндегі барлық буындарды зерделеу, жинақтау және озық педагогикалық іс-тәжірибені қолдануға кепілдік беріледі [4].

Практиканың көрсетілуі бойынша озық педагогикалық іс-тәжірибені зерделеу, жинақтаудың тиімділігінің нәтижесі, егер оны үйлестіретін және бағытын анықтайтын өңірлік әдістемелік кабинеттер болса және ол облыстық, аудандық, жеке мектеп мұғалімдерінің қажеттіліктеріне сай келсе ғана байқалатынын ескеру қажет.

2 Білім беру процесінде теориялық-әдіснамалық инновациялардың ерекшеліктерін талдау

Қазіргі білім беру жүйесінде өтіліп жатқан өзгерістер білім беру технологиялар мен тәсілдер бағытына әсер етуде, олар тұлғаның әлеуметтену және өзінің жеке қажеттіліктерінің балансын қамтамасыз етеді, онда өзін-өзі дамыту механизмін кіргізу (өзін -өзі жетілдіру, өз бетінше білім алу), тұлғаның өзіндік жекеше және қоғам өзгерістеріне дайындығын қамтамасыз етуді жүзеге асырады.

Қазіргі инновациялық проблемалардың өзіне талдау жасағанда ғылым мен техниканың жетістіктерін қолданып қана қоймай, басқару, білім беру, құқық арасында инновациялық процестерді зерттеу өзекті мәселе болуда, сондай-ақ инновациялық процестердің ерекшеліктерін көрсетуде білім саласында да зерделеулер қарастырылады.

Теориялық-әдіснамалық деңгейде білім жүйесіндегі жаңашылдық проблемаларын зерттеумен көптеген педагог-ғалымдар айналысқан (А. Хуторская, В. Лазарев, В. Загвязинский және т.б.) [5-8].

XX ғасырдың 30-жылдары білім беру инновациялық теорияның даму бағытына белсенді зерттеулер жасалған. Ғалымдар И. Шумпетер және Г. Менш ғылыми сөздікке «инновация» терминін енгізген. Осы кезден бастап «инновация» термині басқа ғылымдардың сөзігіне «инновациялық процесс», «инновациялық әлеует» терминдері пайда болды.

Педагогикалық жаңалықтардың проблемаларын құру, дамыту және тарату мәселелерімен көптеген ғалымдар айналысқан (К. Ангеловский, Н.Р. Юсуфбекова, М.М. Поташник, С.Д. Поляков, А.А. Харин, В.П. Майборода және т.б.). Ғалым-педагогтар инновациялық проблемаларды стандарттар мен білім беру мазмұнын әзірлегенде өзара байланысын қарастырады.

«Инновация» термині латыннан аударғанда «жаңарту», «жаңаша» немесе «өзгерту» түсінігі ретінде берілді, ол XIX ғасырда алғаш пайда болып, бір мәдениеттің кейбір элементтерін екіншіге кіргізуді білдіретін. XX ғасырдың басында білім саласында инноватика – жаңа ғылым пайда болды, осының аясында материалдық өндіріс саласында техникалық жаңашылдық зерделене бастады.

Батыста шамамен 50-ші жылдары, ал XX ғасырдың аяғында кеңестік кезеңнен кейінгі кеңістікте педагогикалық инновациялық процесстер арнайы зерделене бастады. Педагогикалық процеске инновацияны енгізу, оқу мен тәрбиенің түрлеріне жаңа мақсат, мазмұн, әдістер мен түрлердің, мұғалім мен оқушылардың бірлесу әрекетін ұйымдастыруды білдіреді.

Білім беру жүйесінде инновациялық процестің ерекшеліктері неде?

Инновация, әлеуметтік және саяси өзгерістерге, қоғам өміріндегі жаңа құбылыстардың және адам өмірінің қандай да бір саласының жетекші стратегиясына, адамның рухани қажеттіліктерінің байланысын білдіреді.

Инновацияның пайда болуы қоғамның жаңа өмірге қажеттіліктерінің және жаңа білім беру саласының өсуіне дәлел бола алады.

Мемлекеттің басымдық саясаты болып бүгінгі күнде білім мазмұны мен

құрылымын жаңарту болып табылады. Бұл жаңарту стратегиясын жүзеге асыру үшін білім беруде тереңдетіп оқыту мүмкіндігін қарастыру ғана емес, сонымен қатар ғылыми зерттеулерді және кешендік инновациялық әзірлемелерді көбейту керек. Инновация жеке мұғалімдер мен барлық ұжымның озық тәжірибелерінің, ғылыми ізденістердің нәтижесі болып табылады.

Педагогикалық инноватикалық объект- білім беру процесінде пайда болу, даму және игерілу процесі, ол білім беру сапасын өзгертуге қатысады. Педагогикалық инноватика пәні - өзі педагогикалық инновация, онда білім беру реальды нақты педагогикалық жағдайдың аясында қарастырылады.

Жаңалық енгізу немесе инновация адамның қандай да бір кәсіби қызметіне тән және ол пәнді зерделеудің, талдаудың және енгізудің сипаттамасы.

Инновация ғылыми ізденістердің, жеке мұғалімнің және ұжымның озық педагогикалық тәжірибенің ізденісі. Бұл процесс стихиялық жағдай емес, оны басқару қажет.

Сонымен инновациялық процесс – мазмұнды қалыптастыру және дамыту, жананы ұйымдастыру. Инновациялық процесс дегеніміз - кешендік әрекетті шығару (жарыққа шығаруды, әзірлеуді), игеруді, қолдануды және жаңалықты тарату болып саналады.

Екі түсініктің өзара айырмашылығын салыстырмалы кестеден көруге болады (1-кесте).

1-кесте - «Новация» және «инновация» түсініктері

Критеріі	Новация	Инновация
Мақсат пен міндеттердің ауқымы	Жиі	Жүйелі
Әдіснамалықпен қамтамасыз ету	Қазіргі теорияның аясында	Қазіргі теорияның аясынан шығу
Ғылыми контекст	Қолданыстағы «ережеге», түсінікке және ұғынуға жеңіл	Белгілі ғылыми «ережеге» қарсы болу, түсінбеушілік жағдай және конфликт туғызуы мүмкін
Әрекеттің сипаты (сапасы)	Эксперименттік (жаңалықты саралау)	Мақсаттылық ізденіс және толық жаңа нәтижеге жетуге талаптану
Әрекеттің сипаты (саны)	Масштаб пен уақыттың шектелуі	Біртұтас, ұзаққа созылған
Әрекет типі	Практика субъектілерін хабарландару, локальды жаңалық «қолдан қолға» беру	Практикада жаңа жүйені жобалау
Жүзеге асыру	Саралау, басқарушылықты енгізу (жоғарыдан немесе әкімшіліктің келісімі бойынша)	Өсіру, өзіне тарту, ұйымдастыру шарты және әрекетке сай кеңістіктің болуы
Нәтиже, өнім	Бар жүйеде жеке элементтердің өзгеруі	Практика субъектілерінің бағытын толық жаңарту, жүйеде және жүйенің өзіне байланысты қайта құру
Жаңалық	Инициативалық әрекет, рационалдау, әдістемені жаңарту, жаңа әдістемені ойлап шығару	Әрекеттің жаңа бағытын ашу, жаңа технологияны құру, әрекеттің нәтижелерінің жаңа сапасын табу
Қорытынды	Бұрынғы жүйені жетілдіру, оның байланыс қызметін рационалдау	Жаңа практиканың пайда болу мүмкіндігі немесе зерттеулер мен әзірлемелердің парадигмасы

Новация – бұл құрал (жаңа әдіс, әдістеме, технология, бағдарлама және т.б.), инновация – осы құралдың процесін игеру.

Сонымен инновациялық білім беру- білім беруді дамыту, барлық білім алуға қатысушылардың өз-өзін дамытуға және толық дамуға жағдай жасаушы.

Дамытушылық, инновациялық білім беруде білімді басқару, мазмұнды және әдістерді, білім беру технологиялары туралы ескі көзқарасты қайта қарауға мүмкіндік береді.

Инновация білім беруде жаңалық болып саналады, ол арнайы жобаланған, дайындалған немесе педагогикалық инициативамен ашылған деп есептеледі.

Инновацияның мазмұны ретінде:

- ғылыми – теоретикалық анықталған жаңа білім;
- жаңа тиімді білім технологиялары;
- технологиялық сипаттама түрінде орындалған жоба, тиімді инновациялық педагогикалық тәжірибені, өндіріске енгізуге дайындығы қарастырылады.

Білім беру жүйесі инновациялық процесс арқылы жаңалықты игермей, қазіргі білім жүйесін жетілдіру мүмкін емес.

3 Оқу ұйымдарында білім беру үдерісіне әдістемелік инновациялық ілестірмені енгізу ерекшеліктері

Білім беру жүйесінде әдістемелік жұмысты ұйымдастыруда білім беретін бағдарламалар, даму бағдарламалары мен оқу-тәрбие процесіне қойылатын міндеттерді орындауға бағытталған болу керек.

Мұғалімдер үшін – педагогикалық білім деңгейін көтеру, өзінің педагогикалық қызметінде қазіргі педагогикалық технологияларды, әдістемелерді, әдістерді және оқыту мен тәрбиелеуді; қызығушылығы мен шығармалық қызметімен айналысуды, авторлық бағдарламалар, курстар, құралдар әзірлейтіндерге қолдау көрсетуді және олардың жүзеге асуына талаптануды, қазіргі тәрбие әдістемесін практикада қолдануға, педагогикалық шеберліктер деңгейін арттыруды зерделеу және қолдану.

Сондай-ақ педагогикалық ұжымға маңызды:

- мектептің дәстүрлерін сақтау және қолдау;
- педагогтардың қызметіне ұйымдастырушылық, педагогикалық және эксперименталдық, ғылыми-зерттеушілік және инновациялық қолдау көрсету;
- құнды педагогикалық тәжірибені бағалау жалпы мектепте қолдану және оған жағдай жасау;
- шығармашылдық педагогикалық ортаны қалыптастыруға мүмкіндік туғызу;
- педагогтардың диагностика, мониторинг саласында, оқушылардың әрекетін бағалау және өз-өзін бағалау құзыреттілігін арттыру;
- басқа білім ұйымына мектептен эксперименттік қызметке құрылымды қалыптастыру.

Мектепте әдістемелік жұмыстың көбінесе талап етілетін түрлері - өздігінше білім алу, өңірде және мектепте ұйымдастырылған теориялық семинарларға қатысу, өзінің әріптестерімен пікірлесу және өзара сабақтарға қатысқанда олардың іс-тәжірибесімен танысу, шығармашылық топтарда жұмыс істеу, түрлі әдістемелік проблемаларды шешуде ашық сабақтар өткізу, өз жұмысына талдау жасау, өз-өзіне баға беру.

Әдістемелік кеңестің жұмысы мектептің білімдік-тәрбиелік процесінде ғылыми-әдістемелік ілестірімелер және мұғалімдердің біліктілігін арттыруды қолдау үшін педагогикалық кеңесте, теориялық семинарларда ғылыми-әдістемелік тақырыптар болуы талап етіледі.

Директордың ғылыми-әдістемелік жөніндегі орынбасарында барлық жинақталған ақпарат жүйеленеді. Қортындылар, нұсқаулар кемшіліктерді жою және түзету күделікті өтетін кеңестерде, әдістемелік кеңесте немесе әдістемелік бірлестіктерде, директордың ғылыми-әдістемелік жөніндегі орынбасарының кеңесінде тыңдалады. Оқу жылының тоқсанының қорытындысы (көрнекі диаграмма түрінде), мұғалімдердің аттестациялық материалдары, күнделіктерді, дәптерлерді, журналдарды тексеру туралы анықтамалар, бақылау жұмыстарының қорытындылары, әдістемелік бірлестіктерді тексеру, сауалнамалар, сабақтарға қатысу, кабинеттер байқауы туралы анықтамалар қорытындысы және директордың ғылыми-әдістемелік жұмысының

орынбасарының материалдары сақталуы тиіс.

Кері байланыстың болуы көрсетілген кемшіліктерді түзетуге мүмкіндік береді және мектеп жұмысының нәтижелілігін бір шама арттырады.

Жылдық талдаудан өткен материалдар мектептің қызметін жан-жақты қорытындылауға және келесі жылда мектептің алдына қоятын міндеттерін анықтауға мүмкіндік туғызады. Мектепшілік бақылау негізінде басшылық, мектептің оқу бөлімі мұғалімнің еңбегінің нәтижелерін және оқу-тәрбие процесінің жағдайын педагогикалық талдауға негіздейді.

Әдістемелік қызметтің құзырында мұғалімнің стилін, қолтаңбасын және оның жеке басының қасиетін, оның кәсіби өсуін және ұжыммен өзара қатынасын зерделеуде, сонымен қатар дайын бағдарламаны жүзеге асыруға ғана емес, сондай-ақ эксперименттік байқау мен инновацияны жоспарлау және әзірлеуде белсенді қатысуға мүмкіндік береді.

Әдістемелік кеңес - педагогикалық кеңестің жанындағы кеңесші және алқалық мүше, ол мұғалімдердің шығармашылық дамуына жағдай жасайды, олардың жұмысына бағыт және кеңес береді.

Әдістемелік кеңестің маңызды бір түрі бірдей тақырыпта жұмыс жасау. Тақырып мектептің барлық буынын қамту қажет: ұйымдастырушылық, басшылық, әдістемелік. Мысалы, мектеп «Тұлғаны шығармалық дамыту процесінде тұлғалық-бағытталған тұрғыда ақпараттық технологияларды қолдану».

Әдістемелік кеңес білім беру мазмұнын жетілдірумен және мектепті дамыту тұжырымдамасына сай оқу-әдістемелікпен қамтамасыз ету, педагогикалық ұжымның іздену-зерттеушілік жұмыстарына басшылық жасау және ұйымдастыру, технологиялық жұмыстарды практикаға енгізу, білім беруде базалық және өңірлік компоненттерді дамытуды айқындау, тиіді оқу әдістерін енгізу.

Әдістемелік кеңес мұғалімдердің әдістемелік бірлестіктерінің жұмысын үйлестіреді және бақылайды, мектептің ғылыми-әдістемелік тақырыбын жүзеге асыруға оларды бағыттайды, мақсаттылық бағдарламаларды, оқу жоспарын және бағдарламаларды (мектеп бейініне сәйкес үйлестірілген авторлық, экспериментальдық) қарастырады және сараптама береді, мектеп мұғалімдерінің біліктілігін арттыру курстарына жолдама береді, мектепте оқыту және тәрбиелеуді жетілдіру бойынша ұсыныстар жасайды, мұғалімдердің жұмыс тәжірибелерін зерделеуге және таратуға ұсыныс береді, қала, ауыл педагогикалық ұжымдармен тәжірибе алмасу, педагогикалық ұжым мүшелері және әдістемелік бірлестіктер ұсынған жаңашылдықтарды қарастырады, мектептің ғылыми-зерттеушілік жұмысына басшылықты жүзеге асырады, ғылыми-әдістемелік және ақпараттық материалдарды, педагогикалық ұжымның жетістіктерін әзірлеу және шығару, әдістемелік бірлестіктің мектеп мұғалімдерінің біліктілігіне кәсіптік санат беру кандидатурасын қарастырады және ұсынады, мұғалімдердің педагогикалық шеберлігін арттыруға және мектептің педагогикалық ұжымының озық тәжірибесін таратуға арналған семинарлар, практикумдар өткізуді жоспарлайды.

Әдістемелік кеңес әкімшілік алдында мектеп мұғалімдерін

шығармашылық іс-сапарға жіберуге өтініш беруге, ғылыми конференцияларға қатысуға, әкімшілікке оқыту және тәрбиелеуде озық технологиларды енгізуші, өзіндік авторлық бағдарламалары бар, материалдық -техникалық базаны нығайтуда және оқу-әдістемелік кешендерге арналған авторлық және инновациялық бағдарламаларды жүзеге асыруға бесенді қатысқан мұғалімдерді марапаттауға ұсыныс беруге құқығы бар.

Ғылыми-әдістемелік жұмыс мектептің негізгі проблемалын жүзеге асыруға бағытталған: білім беруде тұлғалық-бағыттылық идеяны практикада жүзеге асыруға бағытталған білім беру моделін құру.

Ғылыми-әдістемелік қызмет жылда жұмыс жоспарын жаңартуда мектептің спецификалық жағдайына байланысты білім беру жүйесіне тұлғалық-бағыттылық жүйенің аспектілеріне байланысты мұғалімдердің зерделеу және өзіндік әзірлемелерін енгізу.

Әрбір әдістемелік бірлестіктердің өздерінің жеке жоспары болады, олар оқытуды жүйесін құрумен айналысады, әрбір оқушының бейімін, қызығушылығын және мүмкіндігін ескере отырып, қажеттілігін қамтамасыз етеді.

Мұғалімдер қазіргі әдістемелер мен оқыту технологияларын игеру жұмыстарын, оқушыларға ғылыми-зерттеушілік әрекетте шығармашылық дағдыларды қалыптастыру, білім беру ортасында денсаулық сақтау технологияларын қолдану мақсатты түрде жүзеге асырылуын қажет етеді.

Әдістемелік бірлестіктерде барлық пәндерден алғашқы, аралық және қорытынды бақылаулар өткізіледі.

Оқушыларға жоғары деңгейдегі материалдарды енгізу арқылы, мектеп пәндерінен сабақ өткізу базалық білімдерін өңдеуге, білімдерін кеңейтіп және тереңдетуге мүмкіндік береді.

Әдістемелік кабинеттермен қатар мектептерде кафедраларда жұмыс істейді. Кафедра-әдістемелік қызметтің құрылымдық бөлімшесі болып табылады, онда оқу –тәрбиелік, тәжірибелік-ізденушілік, экспериментальдық, ғылыми-әдістемелік және жобалық-зерттеушілік қызметтермен айналысатын, өте жоғары біліктілігі бар пән мұғалімдерінен топтастырылады.

Кафедра бір білім саласында (немесе бір пәннен) 5-мұғалім және жоғары оқу орнынан бір консультант-оқытушы немесе ғылыми қызметкер болса ғана құрылады.

Кафедраның саны мектептің әдістемелік кеңесінде анықталады, директордың бұйрығымен кафедра меңгеруші бекітіледі және осы жұмысқа меңгеруші жауап береді.

Кафедраның ғылыми әдістемелік жұмысына:

- арнайы кафедраның пәндері бойынша бағдарламалар және оқу жоспарлары дайындау;
- жаңа оқу курстарының (кіріктірілген курстар) мазмұнын, оқулықтармен, оқу-әдістемелік құралдарды әзірлеу;
- түрлі ғылыми-әдістемелік материалдарды зерделеу, талдау және рецензия беру;
- жаңа педагогикалық технологияларды саралау;

- пәндер бойынша оқу-әдістемелік құралдарды, дидактикалық материалдарды және көрнекі құралдарды дайындау және қолжазбаларды талқылау кіреді.

Қазіргі жағдайда білім беру жүйесін жанартуда әдістемелік жұмыстың рөлі біраз өзгереді.

Әдістемелік жұмыс педагогтардың кәсіби құзыреттілігін арттыру құралы болып табылады.

Мектептің әдістемелік қызметіне келесі міндеттер қойылады:

- мұғалімнің білімін тереңдету және кеңейту;
- кәсіби білігін дамыту;
- педагогтың креативтік ойлауын дамыту;
- кәсіби құндылықты дамыту.

Әдістемелік кабинет «мектептің дәстүрлі жинағы», педагогикалық ақпараттардың жинақ орталығы, педагогтардың шығармашылық еңбектерінің лабораториясы болу қажет. Егер осы шарттардың барлығы орындалатын болса, әдістемелік кабинет педагогтардың біліктілігін арттыруға, даму бағдарламасына және мектептің жылдық жоспарына орасан зор пайда келтіреді.

Осы әдістемелік құралда өңірлік инновациялық алаңдардың жеке қызметі, білім беру саласында инновациялық жұмысты ұйымдастыруда және жүргізуде нұсқаулықтар берілген (2-қосымша).

1) өңірлік инновациялық алаңдардың негізгі қызметінің нормативтік-құқығы:

Инновациялық алаңдардың оқу-әдістемелік жұмысты анықтайтын негізгі құжаты болып, ҚР БҒМ 2007 жылғы 29 қараша № 583 бұйрығы «Оқу-әдістемелік жұмысты ұйымдастыру және жүзеге асыру Ережесін бекіту туралы» болып табылады.

Эксперттік кеңестің жұмыс жоспарына инновациялық қызметті ұйымдастыру және бақылау енгізілуі тиіс және оның шешімі білім беру басқармасы басшылыққа алуы керек.

Жалпы білім беру мекемелерінің деңгейінде басшының бұйрығы, негізгі нормативтік-құқықтық құжат, педагогикалық кеңестің шешімі және инновациялық қызметті жеке жоспарлау, ұйымдастыру және нәтижені бақылау туралы және т.б. құжаттар болуы мүмкін.

2) Инновациялық алаңдардың қызметінің негізгі бағыттары.

Инновациялық алаңдардың қызметінің негізгі бағыттары:

- білім беру үдерісінің сапасын арттыруға бағытталған мазмұның және тәрбие жүйесінің жаңа элементтерін, жаңа педагогикалық технологияларын, оқу-әдістемелік және оқу-зертханалық кешендерді,

- білім сапасын арттыруға мүмкіндік беретін оқу-тәрбие үдерісінің жаңа моделін;

- негізгі білім беру және инновациялық білім беру бағдарламаларының үлгілерін;

- кәсіби білім беру саласында арнайы мамандыққа және жаңа бейіндерге үйретуді;

- қазіргі әдістемелерді, білім беру технологияларын дайындау және қайта

дайындауды;

- педагогикалық, ғылыми және ғылыми педагогикалық қызметкерлердің, білім беру саласындағы басшы қызметкерлерінің біліктілігін арттыруды;

- білім беру моделін, механизмдерін, әр деңгейдегі басқару түрлерін және әдістерін;

- қоғамдық институттардың білім беру басқармасының жұмысына қатысуын;

- жалпы білім беру ұйымдарының және білім беру саласындағы қызметкерлердің өз-өзін реттеу механизмінің қызметін топтастыру мен желілік өзара әрекеттесуді дайындау, саралау және енгізу.

Білім беру саласында инновациялық алаңдар бір немесе екі бағыттағы қызметті жүзеге асыра алады.

Ізденуші мекеме инновациялық қызметтің тақырыптарын анықтау үшін мына сұрақтарға жауап беру ұсынылады:

- Жалпы білім беру мекемесі инновациялық қызметті қандай бағыттарда ұйымдастыра алады?

- Инновациялық және тәжірибелік – эксперименталдық жұмыстың қандай саласында жалпы білім беру ұйымының тәжірибесі бар?

- Аудандық білім беру саласына ойға алған инновациялық қызмет өзекті және қажетті ме?

- Инновациялық қызметке жалпы білім беру ұйымдарының (кадрлық, материалдық, ақпараттық және т.б.) бар қорларының қолдануы мүмкін бе?

- Инновациялық қызметті жүзеге асыру үшін сырттан қандай қорларды тартуға болады?

- Облыстық білім беру жүйесіне инновациялық қызметтің нәтижесін таратуды қалай қамтамасыз етуге болады?

- Ізденушілердің берген сұрақтарынан басқа аспектілер мен инновациялық жұмыстың болашақта қандай пайдасы бар екенін ойлау керек пе?

3) Өңірлік инновациялық алаңның мәртебесін беру тәртібі.

Өңірлік инновациялық алаңның мәртебесін беру тәртібі келесі кезеңдерден тұрады:

А) Ізденуші ұйымнан өтініш дайындау.

Білім беру ұйымы-ізденуші ретінде өзінің инновациялық қызметінің тақырыбын анықтайды, осыған сәйкес өңірлік инновациялық мәртебеге ізденуші ретінде өтініш білдіреді.

Өтінімде болу керек:

- Атауы, тұрған жері (заңдық және шын мекен-жайы), электрондық поштасы, интернет желісіндегі ресми сайты, байланыс телефоны;

- Облыс, аудан көлемінде инновациялық қызметті енгізуге негіздеме, жұмыстың мақсатын, жұмыстың кезеңін және әр кезең бойынша нәтижені болжауды, мерзімі көрсетілген және қорытынды өнімнің тізімі, жұмысты өткізуге қажетті зерттеу әдістері, нәтижені бағалау өлшемі, бақылау құралы және қызметтің нәтижесінің дұрыстығын қамтамасыз ету, бағдарламаны қамтамасыз ететін оқу-әдістемелік әзірлемелердің тізімі, жобаның бағдарламасының календарлық жоспарын жүзеге асыру және т.б.

Б) Өңірлік инновациялық алаңға мәртебе беру және сараптама жасау.

Өңірлік сараптамалық–аналитикалық бөлімге түскен өтінімдер сараптамаға беріледі, олар келесі критерийлермен өтіледі:

- Облыстық білім беру жүйесі үшін жобаның қажеттілігі;
- Мазмұндық, ұйымдастырушылық және техникалық жобаның жасалуы;
- Жобаны жүзеге асыру үшін алғы шарттың болуы.

ҚР БҒ министрлігінің бұйрығымен жылда өңірлік инновациялық алаңдардың тізімі бекітіледі. Егер өңірлік инновациялық алаңның мәртебе берілмесе қайта өтініш бір жылдан асқасын қабылданады.

Өңірлік инновациялық алаңның мәртебесі жоба (бағдарлама) жүзеге асқанша атағы сақталады. Инновациялық алаңның жоба (бағдарламасы) жүзеге асқан кезде екі шешімнің бірі қабылданады: инновациялық алаңның жұмысы тоқтатылады немесе жалғастырылады.

Өңірлік инновациялық алаң өзінің қызметін жобаның (бағдарламаның) мақсаты аясына сәйкес жоспарлайды (3, 4-қосымша).

Жалпы білім беретін ұйымның өтінімі бойынша берілген нақты жұмыстың (іс-шараның) бекітілген мерзімі бойынша орындау, жүзеге асыру.

Жалпы білім беретін ұйым жобаның (бағдарламаның) календарлық жоспарын жүзеге асыруда мониторинг жүргізеді.

Мониторинг бағдарламасының негізіне нәтижені бағалау, құралдарды бақылау және жоба (бағдарламаның) нәтижелерінің шындығын жүзеге асыру.

Өңірлік инновациялық алаңның жоба (бағдарламасын) жүзеге асыруда өңірлік инновациялық тәжірибенің жұмысының деңгейінде тұсаукесерін өткізеді. Жалпы білім беретін ұйым осы мақсатта «Инноватика күні», өңірлік әлеуметтік- педагогикалық жәрменкелерге және түрлі ғылыми-практикалық шараларға (конференцияларға, оқуларға және т.б.) қатысуларына ұсыныс беріледі.

4 Әдістемелік кабинеттердің жұмысына білім беру үдерісінде инновацияны енгізуді ұйымдастыру бойынша әдістемелік нұсқаулар

Әдістемелік жұмыстың орталығы ретінде мұғалімдердің шығармашылығын, өздігінше білім алуына және олардың педагогикалық шеберліктерін жетілдіруді қамтамасыз етуде әдістемелік кабинеттің ролі зор.

Оның үстіне әдістемелік кабинеттер білім беру жүйесіндегі ұйымдар жинақтаған мұғалімдердің озық тәжірибелері мен әдістемелік жұмыстарына талдау және жалпылауға мүмкіндік береді.

Әдістемелік кабинеттердің тиімді жұмыс істеуіне, педагогтардың кәсіби деңгейін жетілдіруге:

- әдістемелік кабинетті ұйымдастыру жағдайын белгілеу;
- әдістемелік кабинеттің жұмысының негізгі бағыттарын талдау;
- әдістемелік материалдарды құрылымдау;
- әдістемелік кабинеттің болашақта дамуын анықтау.

Әдістемелік кабинеттің тек позитивті бейнесін жасау және педагогтердің біліктілігін көтеру ғана емес, сонымен қатар ұжымның инновациялық түрлену жолына шығуы әдістемелік кабинет жұмысының нәтижесі болуы тиіс.

Әдістемелік кабинеттің қызметіне инновацияны қосу, онда инновацияны енгізудің шынайы жағдайын зерделеуді және туындайтын сұрақтардың жауаптарын анықтау:

- дәл осы кезеңде не атқарылды, ұйымдастырылған істе дәстүрлер бар ма немесе проблема алғаш рет шешіліп отыр ма, істің табыстылығына не көп ықпал етуі мүмкін? Және т.б.;

- мақсат қою және жұмыс міндеттерін анықтау (жетістіктердің нәтижесін, мүмкін кезең-кезеңімен ойлау қажет және т.б.), инновация процесінің даярлығын және енгізуін жоспарлау;

- алдағы қызметтің мазмұнын, формалары мен әдістерін дайындау және іріктеу (бұл жерде жұмыс көлемі, қолданылатын амалдар, тәсілдер, құралдар бағаланады, және т.б.);

- алдағы жұмыстың жағдайын жасау;

- орындаушылар алдына міндеттер қою және жалпы жұмысқа көңіл бөлу, орындаушылардың нұсқамалар беру.

Орындаушылардың мүмкіндігін және әлеуетін, олардың шығармашылық бағыттылығын, кәсіптік қызметін білген жағдайда кез келген істі жоғары нәтижемен ұйымдастыруға болады.

Инновацияны енгізу бойынша әдістемелік кабинет жұмысын ұйымдастыра отыра, ең негізгіні: мазмұны мен ресімделуі педагогтардың қажеттіліктеріне сәйкес болуы қажет. Әдістемелік кабинетте білім беру ұйымы туралы ақпарат, жылдық жоспар, педкеңестердің материалдары топталуы қажет, кабинеттің ресімделуі әңгімеге және шығармашылық жұмысқа ықыластандыратын бір стильде болуы тиіс.

Әдістемелік кабинеттің нышанын дайындауға болады. Ресімдеу кезінде қызғылт сары (сарғылт) және көгілдір (көк) түсті пайдалануға болады, сарғылт түс – танымды, көк түс – дамуды білдіреді.

Әдістемелік кабинет – ең алдымен шығармашылық педагогикалық шеберхана, мұнда мұғалім практикалық көмек алады, педагогтарды шығармашылыққа жетелейді, педагогикалық шеберліктерін жетілдіруіне түрткі болады. Сонымен қатар, әдістемелік кабинеттің жұмыс кестесі өте ыңғайлы, әрі икемді болуы керек.

Әдістемелік кабинет қызметінің ұсынылатын бағыттары:

- Ақпараттық-диагностикалық: педагогтердің ақпараттық қажеттіліктерін зерделеу, білім беру басқармасы құрылымының жұмысы туралы ақпаратпен қамтамасыз ету, озық педагогикалық тәжірибе банкіні жасау.

- Ұйымдастырушылық-әдістемелік: педкадрлардың аттестаттауын ғылыми-әдістемелік қамтамасыз ету, озық тәрбие жұмысын әдістемелікпен қамтамасыз ету, курстық дайындықты ұйымдастыру, жұмыс тәжірибесінен әдістемелік материалдар дайындау.

- Консультативтік-әдістемелік: педагогтердің түрлі санаттары үшін инновацияны енгізу бойынша әдістемелік нұсқаулар дайындау және жинау, стенділерде оперативтік-әдістемелік ақпараттарды рәсімдеу.

- Консультативтік – әдістемелік: әр түрлі санаттағы педагогтарға инновацияны енгізуге арналған әзірлемелер мен әдістемелік нұсқаулар жинақтары, стендтерді әдістемелік ақпараттармен безендіру.

Әдістемелік кабинеттің материалдары бірнеше бөлімнен тұру мүмкін:

- Нормативтік-құқықтық базадан;
- Педагогикалық сөздіктерден;
- Өздігінше білім алу;
- Ақпараттық бюродан;
- «Жыл мұғалімі» конкурсы және т.б.;
- Тәжірибені жинақтаудан;
- Сабакты талдау;
- Иновацияларды енгізу;
- Білімді жаңарту.

Сынып жетекшілері үшін:

- Аттестация;
- Мұғалімдердің жұмыс тәжірибесінен;
- Әдістемелі және анықтамалық әдебиеттер және т.б. тұрады.

Әдістемелік кабинетте нормативтік және инструктивтік материалдарды орналастыру нұсқаулығы:

- «Баланың құқығы туралы конвенция»;
- «ҚР Білім туралы заңы» және т.б.;
- Білім беру басқармасының және басқа да жоғарғы ұйымдардың нормативтік және инструктивтік материалдары;
- Мұғалімдер үшін әдістемелік нұсқаулар;
- Білім беру жүйесі ұйымының басшыларына арналған әдістемелік материалдар;
- Инновациялық алаңдардың қызметі туралы инструкциялар және т.б.

Әдістемелік кабинет жұмысының басты міндеті педагогтардың назарын жаңа инновациялық әдістерге аудару білігі болып табылады, оның тәжірибесі

мұғалімдерге өз кәсібилігін арттыруына және білім берудің жоғары сапасына қол жеткізуіне көмектеседі. Әдістемелік кабинеттің жұмысын ұйымдастыруда қолданылатын формалар, жұмыста пайдаланылатын әдістер мен тәсілдер педагогтардың үздіксіз білім алуын, олардың шығармашылық өсуін қамтамасыз ете отыра, оларда психологиялық және педагогикалық әдебиеттерді жүйелі және терең зерделеуіне қызығушылық қалыптастыруы маңызды.

Аймақтағы әдістемелік қызметтің бұдан да басқа, әдістемелік тұрғыдан маңызды міндеті – ортақ мақсат біріктіріп отырған пікірлестердің, жаңашылдардың педагогикалық ұжымын қалыптастыру.

Әдістемелік кабинет педагогтардың ақпараттық мәдениетін көтеру ісімен белсенді айналысуы қажет. Адамның кез келген процесті басқару қабілеті оның ақпараттылығына байланысты, яғни жаңа ақпараттық технологияларды қабылдау және соған орай пәнді оқытуға өз тәсілдерін қайта қарау қабілеті.

Оперативті ақпаратсыз оқыту процесінің қазіргі өркениет талап етіп отырған деңгейін және сапасын ұйымдастыру мүмкін емес. Осыған байланысты әдістемелік кабинеттер қызметіне инновациялық технологияларды келесі бағыттар бойынша енгізу ұсынылады:

- білім беру процесін басқаруға ақпараттық технологияларды енгізу;
- ақпараттық технологияларды білім беру процесіне енгізу;
- ақпараттық технологияларды тәрбие процесіне енгізу.

Бұл оқу процесін жұмыстың тиімді формаларымен байытуға және түрлендіруге, сабақтың барлық кезеңдерінің, оқушылар қызметін ұйымдастыру формаларының сапалық деңгейін арттыруға, түрлі пәндерді зерделеуде қызығушылығын дамытуға мүмкіндік береді.

Жалпы орта білім беру жүйесінің ең өзекті проблемаларының бірі – инновациялық қызметтің сапасын және тиімділігін оның барлық деңгейлерінде арттыру болып табылады.

Озық және инновациялық педагогикалық тәжірибемен атқарылатын жұмыстың технологиялық циклы тек оған тәжірибені кәсіби-педагогикалық жұртшы-лықпен игеру моделі қосылған жағдайда ғана аяқталған болып есептеледі.

Тәжірибені игеру процесімен «енгізу», «трансляция», «тарату», «алмасу» сияқты процестерге байланысты. Осы түсініктер алаңында бүгінгі күні және бір жаңа термин пайда болды – «диссеминация» – мамандардың нақты мүдделеріне барабар тәжірибені тарату және игерудің ерекше тәсілі. Диссеминация инновациялық тәжірибені икемдеп, кейде инновациялық әзірлемелердің түрлі элементтерін немесе тұтас инновациялық жүйені дамыта отырып, кең бұқараға таратуға мүмкіндік береді.

Сонымен, диссеминация – инновациялық қызмет тәжірибесінің идеясын, жүзеге асыру әдістерін, нәтижесін және (немесе) қорытындысын мақсатты аудиторияға жеткізуге бағытталған процесс.

Диссеминация негізгі екі формада: үнемі тұрақты жүзеге асатын қызмет ретінде немесе жалпы жоба аясына бейімдеп көрсетілген арнайы жоба ретінде болады және жүзеге асырылады.

Соңғы жағдайда диссеминацияны жоспарлау мен оны басқару үшін

жобаларды дайындау және оны басқару бойынша барлық жалпы ұсыныстар қолдануға тұрарлық.

Тұтас алғанда инновациялық тәжірибенің диссеминация идеясы аймақтың инновациялық алаңы қызметінде негізгі болуы тиіс.

Осы мақсатта әдістемелік кабинет бірқатар шешімдер қабылдайды.

Біріншіден, диссеминация субъектілерін, оның ішінде негізгілерін анықтау қажет: инновациялық педагогикалық тәжірибелердің авторлары (мұғалімдер, мұғалімдер тобы); білім беру-тәрбие қызметінде жоғары нәтижелерді қамтамасыз ететін инновациялық педагогикалық тәжірибелерді тұтынушылар, қолданушылар; процесінің ұйымдастырушылары (басқару органында жұмыс істеушілер, әдіс-керлер, қосымша педагогикалық білім беру жүйесінің мамандары және т.б.).

Екіншіден, диссеминация нысандарын, яғни таратылуы тиіс өнімдерді дұрыс анықтау маңызды: авторлық бағдарламалар, оқыту тәсілдері, оқу-әдістемелік құралдары, дидактикалық материалдар, – яғни жинақталған (тиянақты), құрылымдалған және әдістемелік түсіндірілген түрде әлеуетті тұтынушыларға ұсынылуы мүмкін білім беру ресурстары.

Инновациялық тәжірибені тарату үшін кем дегенде екі міндетті шарт болуы тиіс:

а) тәжірибе тек қабылдау үшін ғана емес, нақты жағдайларда жүзеге асыру үшін барынша айқын және көрнекі, технологиялы және қол жетімді болуы тиіс;

ә) тұтынушыларда инновациялық тәжірибені меңгеру қызығушылығын тудыру, оларды өз тәжірибесінде қолдану тілегін және кәсіби даярлығын өзектендіру.

Үшіншіден, инновациялық тәжірибені түрлі деңгейде таратудың формаларын және кезеңдерін анықтау қажет: аймақтық, ұйым деңгейі.

Тәжірибені тарату барысында оның мәнін, жаңалығын, практикада оның негізгі құрылымдарын қолдану жағдайын түсіндіру қажет. Бұл күрделі процесті құрайтын келесі негізгі кезеңдерді көрсетуге болады:

а) тұтынушыларды инновациялық тәжірибемен таныстыру, ұсынылған әдістер мен тәсілдердің дәстүрлі түрлерінен артықшылықтарын түсіндіру;

ә) қолданылуы тиіс жұмыстың әдістері мен тәсілдерін «қызметте көрсету»;

б) тұтынушыларды ұсынылған әдістер мен тәсілдерді қолдану бойынша практикалық оқыту (тірек мектептері, курстар, семинарлар, практикумдар);

в) шығармашыл мұғалімдердің желілік режим қатынасында инновациямен, педагогикалық жаңалықтармен еркін алмасуы.

Өңірлік инновациялық алаң негізінде ата-аналарды және басқа да мүдделі адамдарды жобаны (бағдарлама) жүзеге асырудың мақсаты, міндеттері, іске асыру мехаизмдері, нәтижелілігі туралы хабардар ете отыра, жобаны (бағдарлама) жүзеге асырудың уақытылы және шынайы ақпараттық сүйемелдеуі ұйымдастырылады.

Осы мақсатта инновациялық қызметті ұйымдастыру, жұмыс жасау және нәтижелілігімен байланысты мәселелер кеңес басқарушысы, ата-аналар жиналысы, ашық есік күнін өткізу жоспары, жалпы білім беру ұйымы жетекшісінің көпшілік алдындағы есебінің күн тәртібіне және т.б. қосылады.

Жалпы білім беру ұйымы білім беру процесіне қатысушылардың құқықтары мен заңды мүдделері сақталуын қамтамасыз етуі тиіс, әдістемелік кабинетке жобаны (бағдарлама) жүзеге асыруына кедергі келтіретін, жоба (бағдарлама) немесе жұмыстың күнтізбелік жоспары орындалмауына себеп болатын туындаған проблемалар туралы дер кезінде хабарлап отыруы қажет.

Қорытынды

Уақыттың талабына сәйкес облыстық және аудандық әдістемелік кабинеттер алдында өздерінің жұмысына жаңа ізденістердің қажетті болуы айқындалды.

Білім беру жүйесінің қарқынды иновациялық, тәжірибе-экспериментальдық өзгерістері әдістемелік қызметтердің жұмысының мазмұнына әсерін тигізеді.

Көптеген елдерде әдістемелік қызметтің тиімді моделін іздестіру, әдістемелік қызметті жаңаша құру, инновацияны қолдану жақтары қарастырылды.

Білім беру ұйымдарында, әдістемелік кабинеттерде қазіргі деңгейде әдістемелік қызметті құруда келесі тұрғыдан қаралады:

- педагогикалық қызметте диагностикалық және болжамдық тұрғыдан проблемаларды шығару;

- педагогикалық проблемаларды шешуде субъектілердің әдістемелік қызметін жүйелі ұйымдастыру және өзі-өзі ұйымдастыру арқылы өзара қатысуы;

- әдістемелік қызметтің практикалық тәжірибесін есепке алу;

- өңірде әдістемелік қызметті ұйымдастыруда инновациялық әдістемелерді кіріктіру.

Әдістемелік кабинеттердің инновациялық әдістемелерді және озық педагогикалық тәжірибелерді, үздік практиканы жинақтау, педагогтардың шығармашылығын қолдау мұғалімдердің кәсіби шеберлігін жетілдіруге мүмкіндік береді. Әдістемелік қызмет жетістікке жету үшін оның дұрыс моделін таңдау қажет. Қазіргі кезде әдістемелік қызметтің түрлі моделдері бар, олар қандайда бір мақсаттың негізінде құрылады.

Қандай да әдістемелік қызметтің моделі әдістемелік әрекетті жүзеге асыруға бағытталған, мысалы, білім мазмұнын жаңартуға, педагогтардың құзыреттілігін арттыруға, оларға уақытылы әдістемелік көмек көрсетуге және т.б. Әрбір модель педагогтар мен басқарушылардың өтінімдеріне, нақты жағдайларға және қажеттіліктерге байланысты құрылады.

Сонымен, әдістемелік кабинеттер тек педагогикалық тәжірибелерді жинақтап қоймай, инновациялық әдістемелерді және мұғалімдердің жобаларын үгіттейді және тиімділерін білім беру жүйесіне енгізеді.

Әдістемелік жұмыстың тиімді түрі педагогтардың іс-тәжірибесін зерделеу, жинақтау және практикалық жұмысқа енгізу болып табылады.

Практика көрсеткендей, әдістемелік жұмыстың тиімді түрі педагогикалық тәжірибені зерделеу, жинақтау және енгізу болып табылады.

Педагогикалық тәжірибенің мағнасын бағалау өте қиын, себебі ол оқытады, тәрбилейді, педагогтарды дамытады. Білім саласына педагогика мен психологияның, ғылыми жетістіктеріне негізделген озық тәжірибе, идеялар мен технологияларды практикаға енгізу өте жоғары жетістік болып саналады.

Қолданылған әдебиеттер

1 Турбовский Я.С. Теоретические основы концепции изучения и обобщения педагогического опыта. / В кн.: Методические рекомендации по разработке вопросов изучения и обобщения педагогического опыта в современных условиях. -М.: 1983. – Б.1-15.

2 Бондарь В.И., Красовицкий М.Ю. Проблема выявления и обобщения передового педагогического опыта. –М.: Сов. Педагогика, 1979. - №8. – Б.38-42.

3 Зевина Л.В. Системная организация деятельности учителей-слушателей курсов повышения квалификации по освоению современных образовательных технологий. -Ростов-на-Дону, 2000. – Б. 45-47.

4 Прохорова Г.Е. Развитие методической службы современного уровня как средство развития инновационных процессов // Сборник научных докладов Международной конференции ЮНЕСКО. - М.: 2003.

5 Лазарев В.С. Управление нововведениями - путь к развитию школы // Сельская школа. 2004, № 1.

6 Лазарев В.С. Понятие педагогической и инновационной системы школы // Сельская школа. 2004, № 1. –Б. 16.

7 Загвязинский В.И. Инновационные процессы в образовании и педагогическая наука // Инновационные процессы в образовании: Сборник научных трудов. -Тюмень, 1990. –Б. 8.

8 Қисымова А.Қ. Педагогикалық технологиялар. Оқу-әдістемелік құрал. - Алматы, Кітап. 2009. – Б. 9; Б. 155; Б. 191.

Әдістемелік кабинеттердің міндеттері (облыс, аудан)

1. Мемлекеттік мекемелер және өңірлік (облыс, аудан) жергілікті өзін басқару мекемелерінің нормативтік құжаттарын, баспа хабарламаларын, облыстық, қалалық, аудандық әкімшіліктердің бөлімдерінің практикалық жұмыстарынан ақпараттық материалдарды, және де облыстар мен республикалық статистикалық мәліметтерді, зерделеу және жүйелеу.

2. Өңірлік білім беру жүйесіндегі мекемелердің қызметін ғылыми-әдістемелікпен қамтамасыз ету.

3. Өңірлік мұғалімдердің педагогикалық жетістіктерінің тәжірибелерін жинақтау және тарату.

4. Мекемелердің басшылары мен мұғалімдерін оқытуда, өңірлік білім беру жүйесіндегі қызметкерлеріге конференциялар мен семинарлар өткізуге көмек көрсету.

Әдістемелік кабинеттің қызметі

1. Өңірлік білім беру жүйесіндегі мекемелерге білім беру басқармаларының және бөлімдердің әдістемелік көмек көрсету тәжірибелерін зерделеу, жинақтау және тарату.

2. Өңірлік білім беру жүйесіндегі мекемелерінің басшыларына және педагогтарына жұмыстың әдістері мен түрлері бойынша әдістемелік көмек көрсету.

3. Ғылыми-әдістемелік конференциялар, семинарларды дайындап және өткізуге, мемлекеттік құрылыстар мен жергілікті өзін басқару мекемелерінің мәселері бойынша кеңестерге қатысады.

4. Барлық деңгейдегі білім беру жүйесіндегі қызметкерлерге ұйымдастырушылық-әдістемелік жұмыстар бойынша кеңес (консультация) ұйымдастырады.

5. Ақпараттық бюллетендер (үнемі), ақпараттық хабаршылар, ақпараттық - әдістемелік бюллетендерді (кварталына 1 рет), әдістемелік нұсқаулықтарды шығарады.

6. Басқарма қызметкерлерін және Өңірлік білім беру бөлімдерін, білім беру жүйесіндегі басшыларды ақпараттық-анықтамалық материалдармен қамтамасыз ету.

7. Өңірлік білім беру жүйесіндегі мекемелердің оқу-тәрбие үдерісінде әдістемелік үлестірмелер бойынша жұмыстарды үйлестіреді.

8. Оқу-тәрбие үдерісінде өңірдегі педагогтардың жұмысын жетілдіруге, АКТ мүмкіндігін толық пайдалануға және аналитикалық қызметті тереңдету мен өңірлік (облыстық, аудандық) ұйымдатырушылық жұмыстарды күшейту бойынша жұмыс жүргізеді.

Педагогтардың практикалық қызметінде қазіргі технологияларды қолдануы

Классификациясы	
Дәстүрлі педагогикалық технологиялар	Иллюстративті-үлестірмелі оқыту технологиясы
Педагогикалық үдерісте тұлғалық бағдарлы негізіндегі педагогикалық технологиялар	- ынтымақтастық педагогика; - адамгершілік – тұлғалық технология; - жеке тұлғалық-бағдарлы оқыту.
Педагогикалық үдерісте белсенділік негізіндегі педагогикалық технология	- ойын технологиялары; - проблемалық оқыту; - басқа тілдік мәдениеттің қарым– қатынас арқылы оқыту; - оқу материалдарын сұлба және таңбалау жүйесі негізінде оқыту; - бейімдеу; - тереңдету; - модульдік оқыту; - кәсіби эксперименттер.
Оқу үдерісін арттыру және тиімді басқару негізіндегі педагогикалық технология	- мәдени сөйлеу; - ойлау әрекетін кезепен қалыптастыру жүзеге асыру; - топтық технология; - ұжымдық оқыту әдістемесі; - оқушылардың құзыреттілігін нақты диагностика негізінде өткізу.
Дидактикалық жетілдіру негізінде материалды қайта қарау педагогикалық технологиясы	- математиканы есептер шығару негізінде оқыту; - физиканы кезеңмен оқыту жүйесі; - шетел тілдерін кезеңмен оқыту және басқа пәндерді және т.б.
Дамыта оқыту педагогикалық технологиясы	- дамыта оқыту жүйесі; - тұлғалылық бағдарлы оқыту.
Интерактивтік технологиялар	- компьютерлік; - қашықта оқыту; - ізденіс-зерттеушілік; - жоба әдісі.

**Өңірлік (облыстық, аудандық) білім беру саласында
өңірлік инновациялық алаң туралы
ЕРЕЖЕ**

1. Жалпы ереже.

1.1. Осы ереже өңірлік (облыстық, аудандық) білім беру саласындағы инновациялық алаңдарды құру және оның негізгі жұмыс жасау қызмет бағыттарының ережесін анықтайды.

1.2. Инновациялық алаңдар инновациялық инфраструктураны құрайды, ол білім беру саласын жаңартуды және дамытуды қамтамасыз ету мақсатында құрылады, білім беру саласының болашағын және облыстың ұзақ мерзімді әлеуметтік-экономикалық даму кезеңін ескеріп, аудандық атқару және заңдық үкімет ұйымдарының саясатының басым бағыттарын жүзеге асырыады.

2. Инновациялық алаңдардың негізгі қызметінің бағыттары.

2.1. Инновациялық алаңдардың (әзірleme, сараптама және енгізу) негізгі қызметінің бағыттары:

– білім беру үдерісінің сапасын арттыруға бағытталған жаңа мазмұнды білім беру элементері және тәрбие жүйелері, жаңа педагогикалық технологиялар, оқу-әдістемелік және оқу зертханалық кешендер;

– білім сапасын арттыруда оқу-тәрбие үдерісіндегі жаңа модельдер;

– негізгі білім беру бағдарламаларының үлгілері, инновациялық білім беру бағдарламалары;

– ауданның негізгі әлеуметтік-экономикалық дамуды қамтамасыз ететін жаңа бейінді немесе кәсіби білім беру саласына мамандар дайындау;

– жаңа әдістемелер және білім беру технологияларын дайындау, педагогикалық біліктілікті арттыру, ғылыми және ғылыми-педагогикалық қызметкерлерді, білім саласындағы басшы қызметкерлерді қайта даярлау;

– білім беру модельдері, механизмдер, әр түрлі деңгейдегі білім беру түрлері және басқару әдістері;

– білім беруді басқаруда қоғамдық институттар форумына қатысу;

– білім беру ұйымдары мен білім беру саласындағы қызметкерлердің жұмысын өздігінше реттеу механизмін реттеу және білім беру мекемелерімен желілік өзара қатынаста болуы.

2.2. Инновациялық алаңдар білім беру қызметінің бір немесе бірнеше бағыттарындағы білім беру бағдарламаларын және жобаларын жүзеге асыра алады. Бағдарламалар мен жобалар инициативтік (ынталы) топтар және шығармашылық ұжымдардың жасаған әзірlemелер болашақта білімді дамытуға үлес қосатын болса пайдалынады.

3. Өңірлік инновациялық алаңдар.

3.1. Өңірлік инновациялық алаңдар мәртебесі ұйымдастырушылық-құқықтық түрлеріне, типтеріне, ведомствалық бағыныстылығына, олардың бірлестіктеріне, сондай-ақ ғылыми және білім саласында қызмет жасайтын ұйымдарға беріледі.

3.2. Өңірлік инновациялық алаңдар мәртебесі берілгенде, білім ұйымдарының ұйымдастырушылық-құқықтық түрлері және бағыныстылығы

өзгермейді.

Білім ұйымдарының ұйымдастырушылық-мазмұндық өзгерістері білім ұйымдарының заңнамаларына, білім ұйымдарының типтері мен түрлерінің ережелеріне қайшылық келтірмеуі керек.

3.3. Өңірлік инновациялық алаңдарды ашуға өңірлік эксперттік – аналитикалық бөлім – сараптамалық кеңес шешім қабылдайды.

4. *Өңірлік инновациялық алаңның мәртебесін беру тәртібі.*

4.1. Инновациялық жобалар (бағдарламалар) негізінде эксперттік кеңес инновациялық алаңдарға мәртебе беру бойынша ұсыныстарды құрастырады.

4.2. Облыстық білім беру ұйымдарының бұйрығымен өңірлік инновациялық алаңдарға мәртебе беріледі.

4.3. Эксперттік кеңеске ізденуші-ұйым ағымдағы оқу жылының _____ мерзіміне дейін өтінім жасайды.

Өтінімде көрсетілуі тиіс:

- Атауы, тұрған жері (заңдық және шын мекен -жайы), электрондық поштасы, интернет желісіндегі ресми сайты, байланыс телефоны;

- Облыс, аудан көлемінде инновациялық қызметті енгізуге негіздеме, жұмыстың мақсатын, жұмыстың кезеңін және әр кезең бойынша нәтижені болжауды, мерзімі көрсетілген және қорытынды өнімнің тізімі, жұмысты өткізуге қажетті зерттеу әдістері, нәтижені бағалау өлшемі, бақылау құралы және қызметтің нәтижесінің дұрыстығын қамтамасыз ету, бағдарламаны қамтамасыз ететін оқу-әдістемелік әзірлемелердің тізімін, жобаның бағдарламасының календарлық жоспарын жүзеге асыру және т.б.;

- Білім беру заңнамасына сәйкес жоба (бағдарламаны) жүзеге асыру мүмкіндіктерін негіздеме немесе жобаны (бағдарламаны) жүзеге асыру үшін жобаның нормативті- құқықтық актісінің мазмұнын ұсыну;

- Білім мекемесінің өзін-өзі басқару ұйымының бойынша жобаны (бағдарламаны) жүзеге асыруға қатысу шешімі;

- жобаның (бағдарламаның) нәтижелерін жаппай практикаға тарату, енгізу бойынша нұсқау және білім беру саласының заңнамасына өзгерістер енгізу туралы ұсыныстар жасау;

- жоба (бағдарламаның) нәтижесін жүзеге асырып болғасын оған нақты негіздеме беру.

4.4. Сараптамалық кеңеске түскен өтінімдер сараптама жасауға жіберіледі.

Сараптаманы сараптамалық кеңес ұйымдастырады. Эксперттік кеңес ұсынылған қортындының шешімін қарап, ізденуші-ұйымға инновациялық алаң мәртебесін беру (немесе мәртебені бермеудің) шешімін шығарады.

4.5. Білім беру басқармасы инновациялық инфрақұрылымға кіретін инновациялық алаңдардың тізімін бекітеді. Тізімде құқықтық және фактілік ұйымның мекен-жайы, электрондық поштасы, Интернет жүйесінде ресми сайты, байланыс телефондары, инновациялық алаңға мәртебе беру уақыты көрсетіледі.

4.6. Өңірлік (облыстық, аудандық) инновациялық алаңдарға қайтадан мәртебе беру өтінімі бір жылдан ерте берілмейді.

4.7. Жоба (бағдарлама) жүзеге асқанға дейін ғана инновациялық алаңдарға мәртебе беріледі. Жобаның (бағдарламаның) жүзеге асқан мерзімі өткеннен кейін сарапшылар кеңесі келесі шешеімдердің біреуін қабылдайды: инновациялық алаңның қызметін тоқтату немесе инновациялық алаңның мәртебесінің қызметін жалғастыру.

4.8. Инновациялық алаң мәртебесінің қызметінің уақытынан бұрын тоқтатылу жағдайы:

- Жоба (бағдарламаны) жүзеге асыруда аралық нәтижелері бойынша тиімсіздігі және мүмкін емес жағдайында;

- Инновациялық алаң мәртебесі берілген ұйымның ҚР –ның заңнамасын бұзғанда;

- Жоба (бағдарламаның) жүзеге асырылуы туралы уақытында есептердің берілмеуінде;

- Инновациялық алаңның қызметінің мәртебесін уақытынан ерте тоқтату сарапшылар кеңесінде қарастырылады. Сарапшылар кеңесі білім беру басқармасына қарастырылған қорытынды нәтижелер бойынша ұсыныс береді.

5. Инновациялық алаңның қызметі.

5.1. Инновациялық алаңның өз қызметінде өтілінім бойынша жүзеге асырылатын жоба (бағдарламаға) сәйкес жұмыс жасайды;

5.2. Инновациялық алаңның жоба (бағдарлама) аясында:

- қажетті ғылыми кеңесшілерді өзінің қызметінің жоспарына байланысты тартады;

- жоба (бағдарламаны) жүзеге асыруда мониторинг жасайды;

- жоба (бағдарламаның) жүзеге асырылуы туралы білім алушылардың ата-аналарына, жасы кәмілекке жетпегендердің (заңды өкілдеріне) және басқа қызығушылық танытқан тұлғаларға уақытында және шындық ақпараттар, мақсатары, міндеттері, жүзеге асыру механизмдері, нәтижелері туралы уақытында және шындық ақпараттар беруді ұйымдастырады;

- Бекітілген жоба (бағдарламаны) берілген мерзімде жүзеге асырады;

- Білім беру үдерісіне заңда қатысушылардың құқықтарын сақтауды қамтамасыз етеді;

- Әдістемелік кабинетке жоба (бағдарламаның) немесе календарлық жоспардың орындалуына кедергі болатын проблемалар туралы уақытында хабарлайды.

5.3. Инновациялық алаңдар жоба (бағдарламаның) жүзеге асырылуы туралы жазбаша есепті жыл сайын береді. Инновациялық алаңдардың есебі сараптамаға жіберіледі, одан алынған нәтижені сарапшылар кеңесі қорытынды жасап, жоба (бағдарламаны) жаппай практикаға қолдану әдістерін жібереді.

Өңірлік инновациялық алаңның қызметі туралы есеп формасы

20__ - 20__ оқу жылы

1. Титуль парағы:

- Білім ұйымының толық атауы;
- Инновациялық жұмыстың тақырыбы (проблемасы);
- Инновациялық жобаны (бағдарламаны) жүзеге асыру мерзімдері;
- Орындаушының тізімі;
- Жалпы білім беру ұйымының педагогикалық кеңесінде бекітілген есепті бағалау.

2. Жалпы білім беру ұйымының инновациялық қызметі туралы ақпараттық-анатиликалық анықтамасы туралы:

а) Инновациялық (жоба (бағдарламаны) өнімділігін жүзеге асыру:

жоба(бағдарламаның) мақсатына жетуі, оған белгіленген нәтижелік көрсеткіштердің сәйкестігі, болжамдағы нәтиженің нақты жеткен нәтижемен сәйкестігі, сапалы өзгерістерді сипаттау.

б) Инновациялық қызметті басқару:

➤ *инновациялық жобаны жүзеге асыру жағдайында білім беру ұйымының қызметін айқындайтын локальды актілердің тізімін және негіздемені әзірлеу;*

➤ *инновациялық қызметке қатысатын педагогтардың мектепшілік біліктілігін жүйелі түрде арттыруы, оның өсуі жалпы білім беретін ұйымның инновациялық қызметіне тиімді әсер етеді;*

➤ *инновациялық жұмыстың бағдарламасының жүзеге асыруда кезекті есебіне түзетулер мен өзгетулер себеп болған жағдайды анықтау;*

➤ *инновациялық қызметтің нәтижесіне қоғамдық сараптаманың болуы;*

➤ *басқа ұйымдармен желілік және ынтымақтастық өзара қатынасты ұйымдастыру;*

➤ *инновациялық процестің субъектіліріне қолдау көрсету.*

в) *инновациялық жобаны (бағдарламаны) өңірлік, өңіраралық деңгейде іс-тәжірибе жұмыстарын жинақта және тарату(конференциялар, шеберсыныптар, семинарлар, конкурстар, фестивальдер, біліктідігін арттыру курстарында баяндама жасау, ғылыми және ғылыми-әдістемелік басылымдар, инновациялық әдістемелер немесе оқыту және тәрбие технологиясы және т.б.);*

г) бағдарлама-әдістемелікпен қамтамасыз ету:

➤ *авторлық әзірлемелерді сипаттау және білім берудің жаңа мазмұны мен тәрбие жүйесін, жаңа педагогикалық технологиялар, оқу-әдістемеліктер, әдістемеліктер, оқу-зертханалық кешендерді;*

➤ *авторлық әзірлемелерді сипаттау және білім беру сапасын бағалау, оқу және тәрбие жұмысында жаңа формалар мен әдістерді ұйыдастыруды таладау арқылы тексеру;*

➤ *Сараптаманы талдау және жаңа формалар, әдістер және оқыту*

құралдарына сипатама беру.

д) инновациялық жобаны (бағдарламаны) жүзеге асыруда алынған нәтижелерге талдау және баға беру. Инновациялық қызметті жүзеге асыруда туындаған проблемаларды анықтау және оларды шешу (формасы, тәсілдері, кезектілігі). Инновациялық жұмыстың кезеңдерін жүзеге асыруда болған өзгерістердің оң және кемшілік жақтарына қорытынды беру.

е) Инновациялық жұмыстың нәтижесінің динамикасы және өту мониторингі. Әр кезеңде бағдарламаның мониторингі, білім беру нәтижесінің жетістігінің критерийінің деңгейлерін бағалау (ұжымның ұйымшылдығы және ұжымдағы инновациялық жақсы жағдайдың болуы, мотивация дәрежесі, мұғалімдердің негізгі мақсаттарды, нәтижелерді және білім беру процесінде оларға жету тәсілдерді және инновациялық жұмыстың басқа да тиімді жағдайларының көрсетілімдерін). Мониторингтің нәтижесі бойынша негізгі қорытынды жасау (қорытынды қосымшада беріледі).

з) Инновациялық қызметтің тиімділігі туралы негізгі қорытынды, ол инновацияны әрә қарай жалғастыру, зерттеудің алдағы келешегін және бағытын көрсету.

3. Инновациялық жоба (бағдарламаны) жүзеге асыруда білім беру ұйымының қызметінің мазмұны

№ р/н	Жоспарланған іс-шаралардың тізімі	Жыл бойы жасалған жұмыстардың мазмұны	Мерзімі және іс-шараларды өткізу орны	Алынған нәтижелердің сипаттамасы, өнімдерді тираждау

4. Қосымша:

а) білім беру ұйымының инновациялық қызметтің нәтижелерінің ақпараттық-аналитикалық анықтамасына кесте бойынша деректерді толтыру.

б) Қомысша материалдар:

➤ Инновациялық қызмет кезінде әзірленген ғылыми-әдістемелік материалдар;

➤ Инновациялық тақырыптардағы басылымдардың көшірмесі (әдістемелік құралдар және нұсқаулар, зерттеу бойынша журналдарға берілген мақалалар, инновациялық жұмыстың нәтижелері берілген конференциялардың материалдары және т.б.);

➤ Білім беру ұйымдарының педагогикалық жаңалықты практикаға енгізуін растайтын және оң нәтиже динамикасы бойынша педагогикалық диагностиканың, білім беру әректінің нәтижелерінің статистикалық деректері;

➤ Жаңашылдықтың әлеуметтік оң нәтижесін растайтын аналитикалық материалдар (білім беру қызметінің бөлігін ұлғайту, оған ақылы өткізулер де жатады; ата-аналардың, оқушылардың, мұғалімдердің жаңашылдықты қолдауы және т.б.);

➤ Инструкциялардың үлгілері, сауалнамалар, тестер, бақылау жұмысы, инновациялық жұмысқа әзірленген және қолданған әдістемелік басшылықтар;

➤ Кестелер, графиктер, иллюстрациялар.

Мазмұны

Алғы сөз.....	3
1 Әдістемелік кабинеттердің қызметін ұйымдастыруда қазақстандық және шетел тәжірибелерін зерделеу.....	4
2 Білім беру процесінде теориялық-әдіснамалық инновациялардың ерекшеліктерін талдау.....	11
3 Оқу ұйымдарында білім беру үдерісіне әдістемелік инновациялық ілестірмені еңгізу ерекшеліктері.....	14
4 Әдістемелік кабинеттердің жұмысына білім беру үдерісінде инновацияны енгізуді ұйымдастыру бойынша әдістемелік нұсқаулар.....	20
Қорытынды.....	25
Қолданылған әдебиеттер.....	26
Қосымшалар.....	27

Введение

Активизация инновационных процессов в образовании - особенность развития системы образования современного периода.

Инновации выражаются в тенденциях накопления и внедрения нововведений в образовательный процесс, что в совокупности приводит к качественным изменениям его содержательных и технологических аспектов.

В регионах методическое сопровождение инновационной педагогической деятельности осуществляют методические кабинеты регионального уровня (областные, районные).

Актуальность инновационных изменений в работе методических кабинетов регионов была обусловлена необходимостью усиления оперативности и непрерывности процесса профессионального совершенствования педагогов как условия их мотивационной и компетентностной готовности к активной и целенаправленной реализации основных направлений развития образования, определенных Государственной программой развития образования Республики Казахстан на 2011 - 2020 годы.

Цель деятельности областной и районной методической службы – содействие развитию инновационного потенциала региональной системы образования, создание эффективных механизмов и условий для развития профессиональной компетентности управленческих и педагогических кадров.

На уровне областей и районов страны действуют методические кабинеты, которые выполняют следующие задачи:

- ориентация управленческих и педагогических кадров на принятие новых методов деятельности в современных условиях, изменение стиля традиционного педагогического мышления (переход в позицию тьютора, развитие мобильности педагогов, системы образования региона);

- внедрение системной организации методической работы за счет целенаправленного привлечения образовательных, информационных, методических, инновационных, кадровых, консультационных ресурсов субъектов региона;

- создание единого информационного методического пространства региона;

- аккумуляция инновационного педагогического опыта через широкое привлечение поставщиков образовательных услуг из числа победителей ПНПО;

- расширение спектра оказываемых образовательных услуг в системе дополнительного профессионального образования;

- расширение спектра консалтинговых услуг в методической работе;

- формирование педагогических сообществ и передача успешного педагогического опыта на уровне региона;

- освоение технологии компетентностного подхода и современных образовательных технологий.

Экспериментальная модель региональной методической службы по внедрению инноваций в образовательный процесс, рассматриваемая в рамках данного пособия, обеспечивает непрерывность, доступность, открытость

профессионального образования педагогических кадров, совершенствования их инновационной деятельности посредством создания среды, в которой «любая общеобразовательная организация или педагог могут взаимодействовать с участниками образовательного процесса из других организаций системы образования» по вопросам обмена методическими идеями, создания нового интеллектуального продукта, формирования банка инновационной информации.

1 Изучение казахстанского и зарубежного опыта организации деятельности методических кабинетов

Инновационный характер осуществляемых в системе образования перемен, переход на обновление содержания образования требует новых подходов к организации методической работы. Особое значение приобретают вопросы усиления непрерывного характера обучения и профессионального развития руководителя, педагога как условия их активной адаптации к новой модели деятельности, повышения уровня подготовленности к решению профессиональных задач на современном этапе развития системы образования.

В методической работе в условиях применения новых технологий, огромного информационного пространства, технических достижений цивилизации необходимы как структурные, так и содержательные преобразования.

Сегодня преобразования в методической службе осуществляются в контексте концепции обновления системы повышения квалификации, с учетом позитивных изменений в развитии методической службы страны.

Важной задачей методической службы является адаптация педагогов к изменяющимся условиям профессиональной деятельности, к освоению инноваций в образовании, полноценной профессиональной и личностной самоорганизации, самообразования, самосовершенствования.

Методическая служба региона в отношении организации системы образования должна осуществлять работу по подготовке к освоению педагогических инноваций, по оказанию помощи в разработке и реализации педагогами собственных продуктивных педагогических идей, в ведении опытно-экспериментальной деятельности, по построению стратегии своего развития.

Принципы деятельности обновленной системы методической работы:

- Системность, включающая не только организационный аспект системы и взаимодействия ее отдельных компонентов, но и соблюдение соответствия целей, содержания, форм, методов, средств профессионального развития педагогов, адекватных их образовательным потребностям и запросам развивающейся образовательной системы.

- Сетевое взаимодействие, где элементы сети представляют собой не унифицированные методические учреждения, а ресурсы образовательных учреждений и их активное использование, позволяющие разрабатывать, апробировать и предлагать профессиональному педагогическому сообществу инновационные модели содержания образования.

- Личностно-ориентированный, учитывающий запросы, потребности, а также индивидуальный уровень профессионализма каждого педагога.

- Диверсификация, предполагающая многообразие, вариативность услуг, форм, содержания развития профессиональной компетентности.

- Открытость и доступность, предполагающая добровольность участия и свободу выбора индивидуальной образовательной программы педагога.

Основой для построения инновационной модели методической службы

являются:

- нормативно-правовые акты;
- концепция непрерывного педагогического образования;
- компетентностный подход в инновационном развитии образования.

Основные идеи, лежащие в основе обновленной модели методической службы:

1. Понимание региональной методической службы как системы взаимодействия связанных друг с другом подструктур обеспечения и сопровождения образовательного процесса (ресурсов), инновационной, проектировочной, опытно-экспериментальной, исследовательской деятельности образовательных учреждений и педагогов, которая должна обеспечить развитие системы образования и повышения результативности ее деятельности;

2. Организация методической службы на условиях сетевого взаимодействия.

Для эффективного функционирования современной модели методической службы на основе сетевого взаимодействия необходимы следующие элементы:

- информационно-коммуникационная среда;
- инфраструктура;
- формы взаимодействия (сетевое взаимодействие, консалтинговые, маркетинговые, информационные услуги);
- механизмы управления.

Расширению информационно-коммуникационной среды будут способствовать: функционирование ресурса «Методическое сопровождение», форум в сети, электронные рассылки, использование дистанционных технологий в повышении профессиональной компетентности педагогов, создание информационных и образовательных ресурсов, издательская деятельность. Такие формы работы активно используются методическими службами России и других постсоветских стран.

На примере постсоветских стран можно наблюдать, что развитие инфраструктуры связано с совместным использованием ресурсов, обеспечивающих качество предлагаемых образовательных услуг через создаваемые ресурсные центры, экспериментальные и площадки на базе организаций образования.

3. Создание разноуровневой региональной методической службы.

I уровень – областной:

- научно-методический совет;
- педагогические профессиональные сообщества;
- методические службы для начинающих руководителей организаций образования и кадрового резерва, для молодых педагогов и т.д.;
- проектные группы (внедрение стандартов, мониторинг в системе образования, управление качеством образования и др.);
- электронный банк инновационного педагогического опыта;
- педагогические форумы, конференции;
- конкурсы профессионального мастерства.

II уровень – районный:

- ресурсные центры;
- координационные советы ресурсных центров;
- педагогические профессиональные сообщества (методические объединения, проблемные группы);
- экспериментальные площадки, творческие лаборатории;
- мастерские новаторов, победителей конкурсов педагогического мастерства «Учитель года» и других профессиональных конкурсов;
- районные научно-практические конференции и семинары.

III уровень – институциональный:

- научно-методический совет;
- работа над единой методической темой;
- проблемно-методологические семинары;
- методические практикумы;
- предметные методические объединения;
- творческие группы;
- портфолио педагога.

4. Использование технологии педагогического проектирования. Деятельность методической службы, сотрудников, методистов ориентирована на исполнение исследовательских, проектировочных функций.

5. Реализация новых подходов к повышению квалификации педагогических кадров:

- переход на каскадно-циклическую модель повышения квалификации, при которой обучение будет организовано по циклам по актуальным вопросам организации учебно-воспитательного процесса;

- усиление субъектной позиции педагога в повышении квалификации: разработка и реализация педагогами индивидуальных образовательных маршрутов на основе самодиагностики и самоанализа;

- использование рефлексивно-проектной и исследовательской технологии в повышении квалификации;

- ориентация на конкретный образовательный продукт, разрабатываемый в процессе повышения квалификации и успешно реализуемый в практической деятельности: оказание помощи в выборе и формулировании учебного задания на курсы или для участия в работе профессиональных методических объединений, консалтинговое сопровождение внедрения образовательного продукта в педагогическую практику;

- компетентностная основа повышения квалификации: диагностика уровня развития профессиональной компетентности педагогов как отправная точка выстраивания индивидуальных образовательных программ, практико-ориентированная направленность всех видов методической работы.

6. Использование виртуальных форм работы с педагогами: дистанционное консультирование, он-лайн семинары, тематические чаты, дистанционные курсы.

7. Создание банков педагогической информации: банк инновационных

образовательных программ, банк инновационных образовательных продуктов-проектов, разработанных учителями, банк инновационных программ развития организаций образования.

8. Формирование экспертного сообщества в регионе, сертификация экспертов, проведение методического аудита организаций образования и экспертизы их образовательных программ, программ развития, программ воспитательной работы, учебных программ, элективных курсов, методических рекомендаций и пособий, педагогических проектов, исследовательских работ.

9. Организация методического консалтинга. Методический кабинет как консультационный пункт, где руководитель и педагог может получить необходимую информацию для решения проблем, возникших в ходе организации учебно-воспитательного процесса в школе.

В настоящее время необходимо изучать опыт филиалов АО «НЦПК «Орлеу» по системной работе по обновлению содержания программ повышения квалификации и разработке многовекторных модульных программ, учебно-методических пособий, цифровых образовательных ресурсов повышения квалификации, адекватных мировым тенденциям и задачам реформирования системы образования РК.

В программах приоритет отдан практическому блоку обучения слушателей, который проводится на базе инновационных школ и направлен на реализацию «Национального плана действий по развитию функциональной грамотности школьников на 2012 -2016 годы».

В процессе подготовки и переподготовки педагогических кадров сделан акцент на формирование функциональной грамотности обучающихся, внедрение более эффективной системы оценки качества обучения, и постепенный переход от концепции «обучения на всю жизнь» к концепции «обучение на протяжении всей жизни».

В 2013 году проведены 44 курса по развитию функциональной грамотности, обучены 1081 педагогический работник. В 2014 году запланировано проведение 64 курсов повышения квалификации педагогических работников.

Методическая служба района, области должна учитывать в своей работе новые тенденции в системе образования страны. Включение в учебные программы обязательных занятий по темам: «Развитие и оценка функциональной грамотности по чтению и пониманию текста в соответствии с международными исследованиями: *PIRLS, PISA*», «Развитие и оценка функциональной математической грамотности в соответствии с международными исследованиями: *TIMSS, PISA*», «Развитие и оценка функциональной грамотности по естественно- научным дисциплинам» и другие программы, способствующие развитию функциональной грамотности учащихся, ориентируют специалистов методических кабинетов учитывать их в своей работе по методическому обеспечению руководителей и учителей школ.

Содержание данных учебных программ разработано на основе компетентностного подхода, инновационных форм организации (мастер-классы, тренинги, деловые игры, работа в малых группах и др.) и методов

обучения (метод- кейса, проектные методы, методы исследования и др.), методов формирования функциональной грамотности учащихся и оценки результатов обучения с использованием критериального оценивания.

В целях формирования функциональной грамотности учащихся, освоения и использования педагогами в своей практике инновационных технологий в образовательный процесс, в содержание краткосрочных курсов обучения методические кабинеты района, области могут внедрять педагогические технологии: технология полного усвоения, критического мышления, М. Монтессори, Н. Зайцева, ТРТЛ (теория развития творческой личности) и др.

Управление методической службой.

Основными организующими и координирующими звеньями в многоуровневой системе методической службы области и города являются методические кабинеты, целью деятельности которых является создание многоуровневого единого методического пространства как открытой развивающейся образовательной системы, где обеспечиваются:

- непрерывное развитие профессионализма учителей;
- функционирование и развитие организаций образования, их позиционирование на региональном уровне;
- обеспечение научно-методического сопровождения процессов развития системы образования региона, координация инновационной педагогической деятельности.

Переход на инновационную модель обеспечения методического сопровождения организаций образования, их руководителей и учителей стал важным направлением деятельности региональных методических кабинетов.

Новое направление деятельности методических кабинетов позволило достичь следующих количественных и качественных показателей:

- роста организаций системы образования, включенных в методическую сеть;
- дифференциации оказания методических услуг с учетом профессиональных потребностей педагогов;
- повышения качества разрабатываемой методической продукции;
- подготовки и становления методиста-тьютора;
- управленческой мобильности в организации методической работы региона;
- образовательных достижений учащихся.

Критерии эффективности деятельности методических кабинетов:

- улучшение качества предоставляемых методических услуг;
- расширение возможностей методической работы за счет привлечения партнеров;
- уход от фрагментарной методической работы иллюстративного характера к системным долгосрочным проектам деятельностного, проблемно-ориентированного характера;
- создание межрегионального сотрудничества учителей в рамках методических объединений;

- отработка системы мониторинга методической работы на региональном уровне.

Деятельность методических кабинетов по внедрению инноваций направлена на достижение следующих результатов:

- переход на сетевую организацию методической работы, повышающую удовлетворенность профессиональных потребностей педагогов;
- продуктивный характер методической работы;
- создание единого информационно-методического пространства.

Опыт работы методических кабинетов района, области на постсоветском пространстве позволяет выделить основные формы организации методической работы с педагогами школ, которые можно разделить на 2 основные группы:

1. коллективные формы методической работы (педагогические советы, семинары, практикумы, консультации, творческие группы, открытые просмотры, работа по единым методическим темам, деловые игры и т.д.);

2. индивидуальные формы методической работы (самообразование, индивидуальные консультации, собеседования, стажировка, наставничество и т.д.).

Изученный опыт стран ближнего зарубежья и Казахстана по организации деятельности методических кабинетов показал, что в рамках различных форм методической работы находят применение многообразные методы и приемы работы с педагогическими кадрами.

Объединяя формы и методы работы с педагогическими кадрами в единую систему, необходимо учитывать их оптимальное сочетание между собой.

Одной из востребованных форм методической работы в условиях методкабинетов на сегодняшний день является организация консультаций и обсуждений актуальных педагогических проблем для педагогов.

Виды консультаций для педагогов:

- индивидуальные и групповые.

В свою очередь они могут делиться по следующим направлениям:

- консультации по основным направлениям работы всего коллектива;
- по актуальным проблемам педагогики и возрастной психологии.

Также возможны консультации по заявкам учителей или руководителей организаций образования и т.д.

Консультативная помощь руководителям и учителям организаций системы образования требует квалифицированной подготовки и профессиональной компетентности работников методических кабинетов.

Компетентность – это не только наличие знаний, которые методист постоянно обновляет и пополняет, но и полученный опыт, умения, которые он может использовать при необходимости.

Консультативная форма работы – одна из основных форм деятельности методиста, которая позволяет корректировать работу педагога и оказывать ему своевременную поддержку при организации учебно-воспитательного процесса в школе, в классе.

Эффективной формой работы казахстанских методистов является изучение, обобщение и распространение успешного педагогического опыта.

Успешная работа методических кабинетов на региональном уровне показала, что только в случае систематического поиска методических и организационных решений по использованию достижений передового педагогического опыта можно говорить о совершенствовании учебно-воспитательного процесса в школе, районе, области.

Своевременное выявление и определение конкретных форм и путей оптимального использования лучших практик способствует эффективному использованию передового педагогического опыта как средства повышения эффективности мероприятий методических кабинетов в работе с учителями региона.

Так, в ходе изучения методическими кабинетами управлений образования нескольких областей (Карагандинская, Восточно-Казахстанская области и др.) опыта работы учителей более 50 школ Казахстана, была обобщена их работа по внедрению эффективных современных технологий в учебно-воспитательный процесс (приложение 1).

Работа методических кабинетов по изучению и обобщению передового педагогического опыта проводится по следующим направлениям:

1. изучение массового педагогического опыта с целью выявления тех возможностей, которые способны удовлетворить индивидуальные потребности учителей и педагогических коллективов в процессе совершенствования учебно-воспитательного процесса;

2. изучение и распространение передового опыта учителей, которые добиваются хороших результатов на основе умелого использования известных приемов и методических требований и могут оказать действенную помощь учителям данной школы, района, автономной республики и зоны в преодолении трудностей, с которыми они сталкиваются в процессе учебно-воспитательной деятельности;

3. выявление, изучение, обобщение, распространение и внедрение опыта учителей-новаторов, использующих творческий подход и представляющих интерес не только на уровне отдельной школы, района и области, но и на республиканском уровне.

Важным направлением работы, которое осуществляется методическими кабинетами районов и областей страны является мониторинг потребностей педагогов, руководителей организаций системы образования региона.

Также методические службы района, области могут осуществлять активный поиск и выявление талантливых и творческих учителей, которые эффективно используют передовой и новаторский опыт, становятся инициаторами авторских усовершенствованных методик обучения.

По мнению ученых-педагогов, выявление передового педагогического опыта есть целенаправленный поиск, осуществляемый на основе осознанной потребности и организуемый методическими кабинетами регионов (область, район) [1].

Для объективной оценки существующего передового и, особенно

новаторского, опыта важное значение имеет уточнение системы критериев передового педагогического опыта.

Необходимость определения критериев передового опыта обоснована:

во-первых, необходимостью определить границы опыта и массовой практики;

во-вторых, установлением рамок анализа опыта;

в-третьих, возможностью рассмотрения опыта в связи с другими явлениями;

в-четвертых, осуществлением комплексной оценки опыта.

По мнению педагогов, «разработка критериев передового педагогического опыта является неотложной задачей, имеющей большое практическое значение для коренного улучшения дела по вычленению, изучению и обобщению передового педагогического опыта работников школ и органов народного образования, а также для совершенствования процессов распространения и внедрения передового опыта [2].

Опыт работы методических кабинетов стран ближнего зарубежья показал, что сложилась определенная система работы районных методических кабинетов и школ по изучению, обобщению и распространению передового педагогического опыта с институтами повышения квалификации (ИПК) учителей.

Совместная деятельность методических кабинетов и ИПК эффективна и является одним из важных факторов в совершенствовании учебно-воспитательного процесса организаций системы образования. Кроме того, «совместная творческая работа института усовершенствования и районных методических кабинетов показала, что возросло значение методической работы на всех ее уровнях и во всех звеньях, особенно в плане совершенствования профессионального мастерства учителей» [3].

Успех координирующей роли методического кабинета в организации деятельности всех звеньев системы народного образования по изучению, обобщению и использованию передового педагогического опыта гарантируется тем обстоятельством, что организуемые мероприятия совместно с институтами повышения квалификации имеют непосредственный контакт с педагогическими коллективами, с учителями [4].

Как показала практика, процесс изучения и обобщения передового педагогического опыта особенно эффективен в том случае, если он координируется и направляется методическими кабинетами регионов страны в соответствии с потребностями отдельных учителей школ, районов и областей.

2 Теоретико-методологический анализ особенностей реализации инноваций в образовательный процесс

Современные процессы, происходящие в системе образования, ориентируют образование на создание таких технологий и способов влияния на личность, в которых обеспечивается баланс между социальными и индивидуальными потребностями, и, которые, запуская механизм саморазвития (самосовершенствования, самообразования), обеспечивают готовность личности к реализации собственной индивидуальности и изменениям общества.

Подход к исследованию инновационных процессов, где анализ инновационных проблем включает в себя использование современных достижений не только в области науки и техники, но и в сферах управления, образования, права становится сегодня актуальным и предполагает изучение особенностей инновационных процессов, в том числе и в сфере образования.

На теоретико-методологическом уровне исследованием проблемы нововведений в системе образования занимались многие ученые-педагоги (А. Хуторской, В. Лазарев, В. Загвязинский и др.) [5-7].

Активные исследования, направленные на построение теории инновационного развития в образовании, велись уже с 30-х гг. XX века.

Ученые И. Шумпетер и Г. Менш ввели в научный оборот термин «инновация», который трактовали как научное открытие в новой технологии или продукте. С этого момента термин «инновация» и сопряженные с ним термины «инновационный процесс», «инновационный потенциал» и другие приобрели статус общенаучных категорий и обогатили понятийные системы других наук.

Проблемам создания, развития и распространения педагогических новшеств посвящены работы многих педагогов (К. Ангеловски, Н.Р. Юсуфбекова, М.М. Поташник, С.Д. Поляков, А.А. Харин, В.П. Майборода и др.).

Ученые-педагоги выявили различные аспекты исследования проблем образования как социального института во взаимодействии с другими социальными институтами общества, рассмотрели инновационную проблематику в связи с разработкой стандартов и содержания образования в целом.

Определение термина «новый» дано в словаре С.И. Ожегова «Словарь русского языка». - М.: 1978 года — впервые созданный или сделанный, появившийся или возникший недавно, взамен прежнего, вновь открытый, относящийся к ближайшему прошлому или к настоящему времени, недостаточно знакомый, малоизвестный. В этом определении не говорится о прогрессивности, об эффективности нового.

Понятие «инновация» в переводе с латинского языка означает «обновление, новшество или изменение», которое впервые появилось в исследованиях XIX века и означало введение некоторых элементов одной культуры в другую.

В начале XX века возникла новая область знания, инноватика — наука о

нововведениях, в рамках которой стали изучаться закономерности технических нововведений в сфере материального производства.

Педагогические инновационные процессы стали предметом специального изучения на Западе примерно с 50-х годов и в конце XX века на постсоветском пространстве.

Применительно к педагогическому процессу инновация означает введение нового в цели, содержание, методы и формы обучения и воспитания, организацию совместной деятельности учителя и учащегося.

Инновации в образовательной системе начали обсуждать в конце XX века. Именно в это время в педагогике проблема инноваций и, соответственно, её понятийное обеспечение стали предметом специальных исследований. Термины «инновации в образовании» и «педагогические инновации», употребляемые как синонимы, были научно обоснованы и введены в категориальный аппарат педагогики.

Инновации рассматриваются с различных точек зрения — в единстве с технологиями, экономическим развитием, политическими вопросами, изменениями в педагогическом процессе и др. Соответственно, в научной литературе существует многообразие подходов к инновации. Тем не менее, можно выделить общее: инновация обычно понимается как внедрение чего-либо нового и однозначно полезного, результативного (например, введение новых механизмов, методик, техник, продуктов, услуг).

Важно выяснить, в чем особенность инновационных процессов в системе образования? Инновации связаны с духовными потребностями человека, социальными и политическими преобразованиями, новыми явлениями общественной жизни и представляют одну из его ведущих стратегий в любой сфере жизнедеятельности человека. Появление инноваций свидетельствует о растущей потребности общества в новом качестве жизни, новом качестве образования.

Освоение инновационных процессов в образовании связано с современными потребностями развивающегося общества, с необходимостью анализа инновационного потенциала среды и творческого потенциала участников нововведений.

Приоритетом государственной политики является сегодня решение проблем модернизации содержания и структуры образования. Реализация данной стратегии модернизации образования невозможна без углубления и расширения научных исследований и комплексных инновационных разработок. Изучением инновационных процессов занимается педагогическая инноватика, изучающая природу, закономерности возникновения и развития педагогических инноваций в отношении субъектов образования, а также обеспечивающая связь педагогических традиций с проектированием будущего образования.

Объект педагогической инноватики — процесс возникновения, развития и освоения инноваций в образовании, ведущий к изменениям качества образования. Предмет педагогической инноватики — сама педагогическая инновация, рассмотренная на фоне конкретных педагогических условий,

конкретной образовательной реальности.

Нововведения, или инновации, характерны для любой профессиональной деятельности человека и становятся предметом изучения, анализа и внедрения.

Инновации являются результатом научных поисков, передового педагогического опыта отдельных учителей и целых коллективов. Данный процесс не может быть стихийным, им необходимо управлять.

Педагогическая инновация — нововведение в педагогическую деятельность, изменения в содержании и технологии обучения и воспитания, имеющие целью повышение их эффективности.

Таким образом, инновационный процесс заключается в формировании и развитии содержания и организации нового. В целом под инновационным процессом понимается комплексная деятельность по созданию (рождению, разработке), освоению, использованию и распространению новшеств. В научной литературе различают понятия «новация» и «инновация».

Сравнительная таблица (табл. 1), раскрывающая содержание 2-х понятий поможет увидеть различия между этими понятиями.

Таблица 1 — Понятия «новация» и «инновация»

Критерии	Новация	Инновация
Масштаб целей и задач	Частный	Системный
Методологическое обеспечение	В рамках существующих теорий	Выходит за рамки существующих теорий
Научный контекст	Относительно легко вписывается в существующие «нормы» понимания и объяснения	Может вызвать ситуацию непонимания, разрыва и конфликта, поскольку противоречит принятым «нормам» науки
Характер действий (качество)	Экспериментальный (апробирование частных нововведений)	Целенаправленный поиск и максимально полное стремление получить новый результат
Характер действий (количество)	Ограниченный по масштабу и времени	Целостный, продолжительный
Тип действий	Информирование субъектов практики, передача «из рук в руки» локального новшества	Проектирование новой системы деятельности в данной практике
Реализация	Апробация, внедрение как управленческий ход (сверху или по договорённости с администрацией)	Проращивание, культивирование (изнутри), организация условий и пространства для соответствующей деятельности
Результат, продукт	Изменение отдельных элементов в существующей системе	Полное обновление позиции субъектов практики, преобразование связей в системе и самой системы
Новизна	Инициатива в действиях, рационализация, обновление методик, изобретение новой методики	Открытие новых направлений деятельности, создание новых технологий, обретение нового качества результатов деятельности
Последствия	Усовершенствование прежней системы, рационализация её функциональных связей	Возможно рождение новой практики или новой парадигмы исследований и разработок

Таким образом, новация — это средство (новый метод, методика,

технология, программа и т.п.), а инновация - это процесс освоения этого средства.

Инновационное образование — образование, способное к саморазвитию и создающее условия для полноценного развития всех участников, развивающее и развивающееся образование.

Важно обозначить и два основных механизма обеспечения целостности инновационной структуры образования: образовательная политика, реализующая функцию самоопределения образования среди других общественных практик, и управление образованием, скрепляющее его как целостную сферу.

Развивающееся, инновационное образование способствует пересмотру устоявшихся представлений об управлении образованием, о содержании и методах, технологиях в образовании.

Инновации в образовании считаются новшествами, специально спроектированными, разработанными или случайно открытыми в порядке педагогической инициативы.

В качестве содержания инновации могут выступать:

- научно-теоретическое знание определённой новизны;
- новые эффективные образовательные технологии;
- выполненный проект в виде технологического описания, эффективного инновационного педагогического опыта, готового к внедрению.

Нововведения - это новое качественное состояние учебно-воспитательного процесса, основанного на внедрении в практику психолого-педагогических научных достижений, передового педагогического опыта.

Для полного и точного представления специфики инновационных процессов, протекающих в современном образовательном пространстве можно выделить два типа учебно-воспитательных учреждений: традиционные и развивающиеся. Для традиционных систем характерно стабильное функционирование, а для развивающихся систем характерен поисковый режим, в которых инновационные процессы реализуются в следующих направлениях:

- формирование нового содержания образования;
- разработка и внедрение новых педагогических технологий;
- создание новых видов учебных заведений.

Кроме этого, педагогические коллективы организаций системы образования страны занимаются внедрением в практику инноваций, уже ставших историей педагогической мысли. Прежде всего такие, как альтернативные образовательные системы начала XX века М. Монтессори, Р. Штайнера и др.

Совершенствование современной системы образования не может быть осуществлено иначе, чем через освоение нововведений, через инновационный процесс.

3 Особенности методического сопровождения внедрения инноваций в образовательный процесс учебных заведений

Методическая работа организации системы образования должна быть направлена на выполнение поставленных задач и их реализацию через образовательную программу, программу развития и учебно-воспитательный процесс.

Для педагогов — это повышение уровня педагогических знаний, изучение и использование в своей педагогической деятельности современных педагогических технологий, методик, приемов и способов успешного обучения и воспитания; привитие вкуса, интереса и умения заниматься творческой деятельностью, поддержка тех, кто разрабатывает авторские программы, курсы, пособия и стремится к их реализации, изучение и использование на практике современных методик воспитания, повышение уровня педагогического мастерства.

Для педагогического коллектива при этом важны:

- сохранение и поддержка традиции школы;
- организационная, педагогическая и содержательная поддержка экспериментальной, научно-исследовательской и инновационной деятельности педагогов;
- создание условий для зарождения, оценки и общешкольного использования ценного педагогического опыта;
- способствование формированию созидательной педагогической среды;
- повышение компетентности педагогов в области диагностики, мониторинга, оценки и самооценки деятельности учащихся;
- формирование структуры для передачи экспериментальной деятельности школы на другие образовательные организации.

Методическая служба школы строит свою работу на данных о реальном уровне профессиональной подготовки специалистов, полученных в ходе анкетирования учителей, внутришкольного контроля, оценки и аттестации кадров.

Наиболее востребованные формы методической подготовки в школе — самообразование, обучение на теоретических семинарах, организованных в школе и регионе, общение с коллегами и изучение их опыта работы при взаимопосещении уроков, работа в творческих группах, проведение открытых уроков по различным методическим проблемам; самоанализ, самооценка. Обучению в коллективе во многом способствует микроклимат (доброжелательный, творческий).

Работа методического совета, методическое сопровождение образовательно-воспитательного процесса в школе и методическая поддержка учителей должны быть представлены в тематике педагогических советов, теоретических семинаров.

Вся собранная информация поступает заместителю директора по научно-методической работе и там систематизируется. Выводы, рекомендации по

устранению и коррекции недостатков представляются на совещаниях, методическом совете или методических объединениях, совещаниях при заместителе директора по научно-методической работе, проходящих регулярно. Итоги успеваемости за четверти учебного года (в виде наглядных диаграмм), материалы по аттестации учителей, справки по итогам проверки дневников, тетрадей, журналов, итоги срезовых контрольных работ, справки по проверке документации методических объединений, анкетирование, посещение уроков, результаты смотров кабинетов и другие материалы хранятся в кабинете заместителя директора по научно-методической работе.

Наличие обратной связи позволяет оперативно исправлять выявленные недостатки, что значительно повышает результативность работы школы.

Анализ представленных за год материалов позволяет сделать объективные выводы о деятельности школы и определить задачи школы на следующий учебный год.

В основу внутришкольного контроля администрация, учебная часть школы закладывают педагогический анализ результатов труда учителя и состояния учебно-воспитательного процесса.

Методическая служба в состоянии изучить стиль, почерк работы учителя и его личностные качества, видеть рост его профессионализма и взаимодействие с коллективом, дает возможность членам коллектива не только участвовать в реализации уже готовых программ, но и принимать активное участие в их планировании и разработке, в апробации экспериментов и инноваций.

Методический совет – совещательный и коллегиальный орган при педагогическом совете, он организует, направляет работу учителей, создает условия для развития их творчества.

Одной из важных форм методической службы стала работа над единой методической темой. Тема должна пронизывать все звенья школьного образования: организационные, управленческие, методические. Школа, например, работает по теме «Творческое развитие личности в процессе личностно ориентированного подхода в обучении с использованием информационных технологий».

Методический совет занимается совершенствованием содержания образования и его учебно-методического обеспечения в соответствии с концепцией развития школы, организации и руководства поисково-исследовательской работой педагогического коллектива, внедрения в практику работы технологий, определением перспектив развития базового и регионального компонентов образования, внедрением эффективных методов обучения.

Методический совет координирует и контролирует работу методических объединений учителей, ориентирует их на реализацию научно-методической темы школы, рассматривает и дает заключение на целевые программы, учебный план и программы (авторские, экспериментальные, скоординированные в соответствии с профилями школы), направление на курсы повышения квалификации учителей школы, вносит предложения по совершенствованию обучения и воспитания в школе, рекомендует направления

изучения и распространения опыта работы учителей, обмена опытом с педагогическими коллективами города, села, рассматривает новшества, предъявляемые методическими объединениями или членами педагогического коллектива, осуществляет руководство научно-исследовательской работой школы, подготовку и издание научно-методических и информационных материалов, достижений педагогического коллектива, рассматривает и рекомендует представляемые методическими объединениями кандидатуры учителей школы на присуждение им квалификационных разрядов, планирует проведение семинаров, практикумов, которые служат как для повышения педагогического мастерства учителя, так и для распространения передового опыта педагогического коллектива школы.

Методический совет имеет право ходатайствовать перед администрацией о направлении учителей школы в творческие командировки, участия в научных конференциях, вносить предложения администрации о поощрении учителей, успешно внедряющих передовые технологии обучения и воспитания, разрабатывающих оригинальные авторские программы, по укреплению материально-технической базы и учебно-методического комплекса для реализации авторских и инновационных программ.

Методическая работа направлена на реализацию основной проблемы, над которой работает школа: создание образовательной модели, в рамках которой осуществляется целостный, системный подход к практическому воплощению идей личностно ориентированного образования.

Методическая деятельность осуществляется в соответствии с ежегодно обновляемым планом работы, который включает в себя как изучение, так и самостоятельную разработку учителями школы конкретных аспектов реализации личностно-ориентированной системы образования в специфических условиях школы.

Каждое методическое объединение имеет свой план работы, они работают над созданием системы обучения, обеспечивающей потребность каждого ученика в соответствии с его склонностями, интересами и возможностями.

Целенаправленно должна осуществляться работа по освоению учителями современных методик и технологий обучения, по формированию у учащихся навыков творческой научно-исследовательской деятельности, сохранению и поддержанию здоровьесберегающей образовательной среды.

В методических объединениях проводится стартовый, рубежный и итоговый контроль по всем предметам.

Индивидуальные занятия по школьным дисциплинам нацелены на обработку базовых знаний, а также на расширение и углубление знаний учащихся за счет внедрения материала повышенной сложности.

Кафедры – структурные подразделения методической службы, объединяющие учителей по предметам, имеющих достаточно высокую квалификацию и ведущих учебно-воспитательную, опытно-поисковую, экспериментальную, научно-методическую и проектно-исследовательскую деятельность.

Кафедра создается при наличии не менее пяти учителей по одной

образовательной области (или по одному предмету), имеет научного консультанта - преподавателя или научного работника вуза. Количество кафедр и их численность определяются методическим советом школы, исходя из необходимости комплексного решения поставленных перед организацией системы образования задач, и утверждаются приказом директора школы.

Заведующий, назначаемый приказом директора, организует работу на кафедре и отвечает за качество преподавания предметов кафедры, выполнение опытно-исследовательской работы, повышение квалификации сотрудников кафедры, состояние трудовой дисциплины и внутреннего порядка на кафедре, состояние и сохранность учебно-материальной и лабораторной базы кафедры.

Для изучения отдельных актуальных проблем при кафедре могут создаваться временные исследовательские коллективы и творческие группы.

Научно-методическая работа кафедры включает в себя:

- разработку программ и учебных планов по предметам специализации кафедры;

- разработку содержания новых учебных курсов (включая интегрированные), учебников, учебно-методических пособий;

- изучение, анализ и рецензирование различных видов научно-методических материалов;

- апробацию новых педагогических технологий;

- подготовку и обсуждение рукописей учебно-методических пособий, дидактических материалов и наглядных пособий по предметам.

На заседаниях кафедр заслушиваются и обсуждаются вопросы, обеспечивающие повышение уровня образования, воспитания и развития учащихся, выполнение стандартов образования, учебно-тематических планов (учебных программ) всеми членами кафедр.

Роль методической работы значительно возрастает в современных условиях в связи с модернизацией системы образования.

Современный педагог должен хорошо ориентироваться не только в своей предметной области, но и владеть современными педагогическими технологиями, уметь работать в информационном пространстве, быть способным к системному действию в профессионально-педагогической ситуации, обладать креативными способностями, аналитической и рефлексивной культурой.

Требования, предъявляемые к педагогу, должны подкреплены соответствующими условиями, так как без качественной подготовки учителя, без обеспечения его необходимыми условиями труда, без мотивации его успешности необходимого качества образования не удастся достичь.

Методическая работа – это средство повышения профессиональной компетенции педагогов.

Перед методической службой школы ставятся задачи:

1. Углубление и расширение знаний учителя;
2. Развитие профессиональных умений;
3. Развитие креативного мышления педагога;

4. Развитие профессиональных ценностей.

Методический кабинет должен стать «копилкой традиций школы», центром сбора педагогической информации, «мозгом образовательного учреждения», лабораторией творческого труда педагогов. Если все эти условия будут выполняться, то методический кабинет в образовательном учреждении принесет огромную пользу и в деле повышения квалификации педагогов, и в деле сплочения коллектива при решении конкретных задач сформулированных в Уставе, программе развития и годовом плане школы.

В данном пособии представлены рекомендации по организации и проведению инновационной работы в сфере образования, сделан упор на разъяснение отдельных аспектов деятельности региональных инновационных площадок (РИП) (приложение 2).

1) Нормативно-правовые основы деятельности региональных инновационных площадок.

Нормативно-правовыми основами деятельности инновационных площадок в сфере образования являются документы регионального уровня и уровня общеобразовательной организации.

Основным документом, регламентирующим деятельность инновационных площадок в рамках учебно-методической работы является приказ МОН РК от 29 ноября 2007 года № 583 «Об утверждении Правил организации и осуществления учебно-методической работы».

Инновационная инфраструктура призвана обеспечить дальнейшее развитие инновационной деятельности в сфере образования с учетом опыта реализации приоритетного национального проекта.

В качестве основных документов по организации деятельности РИП выступают приказы управления образования, «Методический кабинет», в которых определяются ответственные за проведение инновационной работы, система стимулирования руководителей и педагогов РИП, прочие аспекты создания условий для реализации инновационных проектов (программ) в сфере образования.

Вопросы организации и контроля инновационной деятельности должны быть включены в планы работы экспертного совета, решения которого также являются руководством к действию для управления образованием и РИП.

На уровне общеобразовательных организации нормативно-правовой основой являются приказы руководителя, решения педагогического совета и иные документы, отражающие отдельные аспекты планирования, организации и контроля результативности инновационной деятельности.

2) Основные направления деятельности инновационных площадок.

Основными направлениями деятельности региональных инновационных площадок являются разработка, апробация и (или) внедрение:

- новых элементов содержания образования и систему воспитания, новых педагогических технологий, учебно-методических и учебно-лабораторных комплексов, ориентированных на повышение качества образовательного процесса;

- новых моделей учебно-воспитательного процесса, способствующих

повышению качества образования;

- примерных основных образовательных программ, инновационных образовательных программ;
- новых профилей или специализаций подготовки в сфере профессионального образования;
- современных методик и образовательных технологий подготовки и переподготовки, повышения квалификации педагогических, научных и научно-педагогических работников, руководящих работников сферы образования;
- моделей образования, механизмов, форм и методов управления образованием на разных уровнях;
- форм участия общественных институтов в управлении образованием;
- механизмов саморегулирования деятельности объединений общеобразовательных организаций и работников сферы образования, а также сетевого взаимодействия.

Инновационные площадки осуществляют деятельность в сфере образования по одному или нескольким направлениям.

При определении тематики инновационной деятельности организации-соискателю рекомендуется ответить на ряд вопросов:

- По какому из направлений общеобразовательная организация может организовать инновационную деятельность?
- Каким опытом в области инновационной и опытно-экспериментальной работы обладает общеобразовательная организация?
- Будет ли задуманная инновационная деятельность актуальна и востребована в сфере образования района?
- Какие имеющиеся ресурсы общеобразовательной организации (кадровые, материальные, информационные и др.) могут быть задействованы в инновационной деятельности?
- Какие ресурсы следует привлечь извне для осуществления инновационной деятельности?
- Как обеспечить распространение результатов инновационной деятельности в системе образования области?
- Кроме названных вопросов, соискателям стоит обдумать другие аспекты и риски будущей инновационной работы?

3) Порядок присвоения статуса региональной инновационной площадки.

Присвоение статуса региональной инновационной площадки представляет собой процедуру, включающую следующие этапы:

А) подготовка заявки организациям – соискателем.

Образовательная организация - соискатель определяет тематику своей инновационной деятельности, в соответствии с которой оформляет заявку на соискание статуса региональной инновационной площадки.

Заявка должна содержать:

- наименование, место нахождения (юридический и фактический адреса), адрес электронной почты, официальный сайт в сети Интернет, контактные телефоны общеобразовательной организации или другой организации-

соискателя;

- программу реализации проекта, содержащую обоснование инновации, обоснование целесообразности внедрения на территории района, области, цели работы, исходные теоретические положения, этапы работы и прогнозируемые результаты по каждому этапу, календарный план реализации с указанием сроков и перечня конечной продукции, методы исследования, необходимые условия проведения работ, критерии оценки результата, средства контроля и обеспечения достоверности результатов деятельности, перечень учебно-методических разработок, обеспечивающих программу;

- обоснование возможности реализации проекта (программы) в соответствии с законодательством РК в области образования или предложения по содержанию проекта нормативного правового акта, необходимого для реализации проекта (программы);

- решение органа самоуправления общеобразовательной организации на участие в реализации проекта (программы);

- предложения по распространению, внедрению результатов реализации проекта (программы) в массовую практику, включая предложения по внесению изменений в законодательство РК в сфере образования;

- обоснование устойчивости результатов проекта (программы) после окончания его реализации.

Заявка направляется в методический кабинет не позднее 1 мая предшествующего работе учебного года.

Б) Экспертиза и присвоение статуса региональной инновационной площадки.

Заявки, поступившие в региональный экспертно-аналитический отдел направляются на экспертизу, которая проводится по следующим критериям:

- востребованность проекта для системы образования области;

- содержательная, организационная и техническая проработанность проекта;

- наличие предпосылок для осуществления проекта.

Министерство образования и науки РК приказом ежегодно утверждает перечень региональных инновационных площадок, входящих в инновационную инфраструктуру. В случае отказа в присвоении статуса РИП повторное представление заявки осуществляется общеобразовательной организацией не ранее чем через год.

Статус РИП присваивается на период реализации проекта (программы). По истечении срока реализации проекта (программы) принимается одно из следующих решений: о прекращении действия статуса инновационной площадки; о продлении действия статуса инновационной площадки.

Действие статуса РИП прекращается досрочно в случаях:

- получения промежуточных результатов, свидетельствующих о невозможности или нецелесообразности продолжения реализации проекта (программы);

- нарушения общеобразовательной организации, которой присвоен статус

инновационной площадки, законодательства РК при реализации проекта (программы);

- непредставления или несвоевременного представления отчетных материалов о реализации проекта (программы).

Вопрос о досрочном прекращении действия статуса инновационной площадки рассматривается региональным экспертно-аналитическим отделом или экспертным советом методического кабинета.

Региональная инновационная площадка осуществляет свою деятельность в соответствии с проектом (программой), представленной в материалах заявки. Инновационная площадка может иметь научного руководителя и привлекать при необходимости научных консультантов.

В рамках своей деятельности РИП планирует исходя из целей проекта (программы), в соответствии с этапами работы (приложение 3).

В основу планирования положен календарный план реализации проекта (программы) с соблюдением сроков выполнения конкретных работ (мероприятий), представленных в заявке общеобразовательной организации. В ходе планирования предусмотрено получение конкретной продукции.

Общеобразовательной организацией должен быть осуществлен мониторинг реализуемого проекта (программы), который должен показать достижение прогнозируемых результатов работы РИП по каждому этапу реализации проекта (программы).

В основу программы мониторинга должны быть положены критерии оценки результатов, средства контроля и обеспечения достоверности результатов деятельности, представленные в тесте программы (проекта).

Общеобразовательная организация – инновационная площадка реализует утвержденный проект (программу) в соответствии с планом в установленные сроки, обеспечивая при этом:

- необходимые условия проведения работ (мероприятий);
- разработку необходимых учебно-методических материалов, обеспечивающих программу;
- разработку и утверждение локальных документов, необходимых для реализации проекта (программы);
- распространение, внедрение результатов реализации проекта (программы) в массовую практику;
- устойчивость результатов проекта (программы).

В рамках реализации проекта (программы) РИП необходимо активизировать работу по презентации инновационного опыта на региональном уровне. С этой целью общеобразовательной организации рекомендуется принимать участие в «Дне инноватики», региональной ярмарке социально-педагогических инноваций и различных научно-практических мероприятиях (конференциях, чтениях и пр.).

4 Методические рекомендации по организации работы методических кабинетов по внедрению инноваций в образовательный процесс

Роль методического кабинета как центра методической работы, обеспечивающего творческую работу учителей, способствующего самообразованию педагогов и совершенствованию их педагогического мастерства, значительна. Тем более что только методические кабинеты имеют возможность проводить тщательный анализ и обобщение педагогического опыта учителей и методической работы, накопленной в организациях системы образования.

С целью повышения эффективности методической работы, совершенствования профессионализма педагогов методическим кабинетам необходимо:

- обозначить подходы к организации методического кабинета;
- анализировать основные направления деятельности методического кабинета;
- структурировать методический материал;
- определить перспективы развития методического кабинета.

Организуя работу методического кабинета по внедрению инноваций, необходимо добиваться, чтобы в нем была сосредоточена информация об организации образования, годовой план, материалы педсоветов, оформление должно быть в едином стиле, располагающей к беседе и творческой работе. Можно разработать символику методического кабинета.

Методический кабинет, прежде всего, творческая педагогическая мастерская, где учитель может получить практическую помощь, он должен «стимулировать» педагогов на творчество, побуждать к совершенствованию профессионального мастерства. Кроме того, методический кабинет должен иметь удобный, гибкий график работы.

Для успешного решения задач, связанных с оказанием методической помощи учителям по внедрению инноваций в учебно-воспитательный процесс школы, повышением квалификации и общего образовательного уровня учителей для кабинета подбирается систематизированный материал, соответствующий современным методическим требованиям.

Материалы методического кабинета может состоять из нескольких разделов:

- Нормативно – правовая база;
- Педагогический словарь;
- Самообразование;
- Информационное бюро;
- Конкурсы «Учитель года» и др.;
- Обобщение опыта;
- Психологический всеобуч;
- Анализ урока;

- Внедрение инноваций;
- Модернизация;
- Для классных руководителей;
- Аттестация;
- Из опыта работы учителя;
- Портфолио руководителя;
- Методическая и справочная литература и др.

Рекомендуемые для размещения в методическом кабинете нормативные и инструктивные материалы:

- «Конвенция о правах ребенка»;
- Закон РК «Об образовании» и др.;
- нормативные и инструктивные материалы, издаваемые управлением образования и другими вышестоящими организациями;
- методические рекомендации для учителей;
- методические материалы для руководителя организации системы образования;
- инструкции по деятельности инновационной площадки и др.

Общеобразовательные организации, имеющие инновационные площадки, создают на официальном сайте своей общеобразовательной организации страницу «региональная инновационная площадка» на которой размещают:

- текст проекта (программы);
- материалы мониторинга;
- иную информацию о реализации проекта (программы).

Инновационные площадки ежегодно представляют отчетную документацию о реализации проекта (программы), которая состоит из:

- информационной карты (до 1 мая текущего года);
- отчета о реализации проекта (программы) за прошедший учебный год (до 1 июня текущего года).

Отчетные документы в установленные сроки сдаются в МУ «Методический кабинет». Отчеты РИП направляются на экспертизу, по результатам проведения которой в экспертно-аналитический отдел представляются заключения. По результатам экспертизы выносятся предложения о продолжении или прекращении деятельности инновационной площадки (в случае представления отчета о промежуточных результатах работы);

- о значимости полученных результатов проекта (программы) и возможных способах их использования в массовой практике (в случае представления отчета об итоговых результатах работы).

Областные и районные организации управления образования и методический кабинет в рамках своей компетенции:

- создают условия для реализации проектов (программ) РИП (МИП);
- предусматривают стимулирование руководителей и педагогов образовательных учреждений – региональных площадок за ведение

инновационной деятельности;

- осуществляют общий контроль за деятельностью РИП (МИП), расположенных на территории региона;

- используют деятельность инновационных площадок как научно-методическую базу для решения приоритетных проблем развития образования (база проведения семинаров, конференций, выставок, мастер-классов и пр.);

- включают в планы работы экспертных советов и других коллегиальных органов управления образованием вопросы развития инновационной деятельности;

- обеспечивают своевременное предоставление отчетности образовательными учреждениями – региональными инновационными площадками, расположенными в регионе.

Работа методического кабинета должна быть направлена на формирование профессионального мастерства и педагогической культуры учителя через их инновационную деятельность. Именно в этом случае педагог занимает позицию активного субъекта деятельности, когда практический индивидуальный опыт осмысливается и соединяется с его профессиональным опытом, когда в педагогическом коллективе поддерживается и поощряется индивидуальный творческий профессиональный поиск.

В этом и состоит сущность методической работы по внедрению инноваций, а одним из результатов работы районных творческих групп и проектных команд является включенность педагогов в разработку конкретных инновационных продуктов – проектов, рекомендаций, сборников и презентаций опыта. Результаты деятельности районных, областных творческих групп формируются в процессе коллективного труда, работы всей команды над инновационным проектом.

Заключение

Деятельность районных и областных методических кабинетов основана на поиске новых подходов в своей работе в соответствии с современными требованиями времени.

В период интенсивной инновационной, опытно-экспериментальной деятельности прежняя методическая служба не может реагировать на быстро изменяющуюся ситуацию в системе образования. Во многих странах начался поиск приемлемой модели методической службы, способной строить методическую деятельность по-новому, с использованием инноваций.

В построении методической деятельности современного уровня в организациях системы образования методические кабинеты регионов опираются на следующие подходы:

- диагностический и прогностический подходы к выявлению проблем педагогической деятельности;
- решение педагогических проблем посредством системной организации и самоорганизации процесса взаимодействия субъектов методической деятельности;
- учет практического опыта методической деятельности;
- интеграция инновационных методик в организацию методической деятельности в регионе.

Современное методическое обеспечение в рамках деятельности методических кабинетов – это процесс, направленный на создание разнообразных видов методической продукции, на оказание методической помощи различным категориям педагогических работников, на выявление, изучение, обобщение, формирование и распространение положительного педагогического опыта.

Деятельность методических кабинетов по выявлению и распространению инновационных методик и передового педагогического опыта, по обобщению лучших практик, по поддержке инициативы и творчества педагогов, способствует совершенствованию профессионального мастерства учителей.

Важным условием успешной деятельности методической службы является правильный выбор ее модели. Сегодня существуют различные модели методических служб в зависимости от целей и задач, которые они должны выполнять, и от подходов, на основе которых они осуществляют свою деятельность.

Любая модель методической службы предполагает осуществление деятельности, которая направлена на обновление содержания образования, повышение профессиональной компетентности педагогов, своевременное оказание им методической помощи и т.п. Но главное заключается в том, что каждая модель выстраивается, исходя из конкретных условий, запросов и потребностей педагогов и руководителей организаций системы образования.

Таким образом, методические кабинеты не только обобщают педагогический опыт, но и пропагандируют инновационные методики и

проекты учителей. Кроме того, в своей практике методические кабинеты используют разнообразные формы распространения педагогического опыта: открытый показ, работа в группах, паре, авторские семинары и практикумы, конференции, педагогические чтения, недели педагогического мастерства, день открытых дверей, мастер-классы и т.д.

Практика показывает, что изучение, обобщение и внедрение лучшего педагогического опыта является эффективной формой методической работы.

Значение педагогического опыта трудно переоценить, он обучает, воспитывает, развивает педагогов. Будучи тесно связанным с прогрессивными идеями педагогики и психологии, основанный на достижениях науки, данный опыт служит наиболее надежным проводником передовых идей и технологий в практику.

Использованная литература

1 Турбовской Я.С. Теоретические основы концепции изучения и обобщения педагогического опыта / Методические рекомендации по разработке вопросов изучения и обобщения педагогического опыта в современных условиях. - М.: АПН СССР, 1983. - С. 1 -15.

2 Бондарь В.И., Красовицкий М.Ю. Проблема выявления и обобщения передового педагогического опыта. – М.: Сов. Педагогика, 1979. - №8. - С. 38-42.

3 Зевина Л.В. Системная организация деятельности учителей-слушателей курсов повышения квалификации по освоению современных образовательных технологий. -Ростов-на-Дону, 2000. – С. 45-47.

4 Прохорова Г.Е. Развитие методической службы современного уровня как средство развития инновационных процессов // Сборник научных докладов Международной конференции ЮНЕСКО. - М.: 2003.

5 Лазарев В.С. Управление нововведениями - путь к развитию школы // Сельская школа. 2004, № 1. -С. 16.

6 Лазарев В.С. Понятие педагогической и инновационной системы школы // Сельская школа. 2003, № 1. - С. 4.

7 Загвязинский В.И. Инновационные процессы в образовании и педагогическая наука // Инновационные процессы в образовании: Сборник научных трудов. -Тюмень, 1990. – С. 8.

Приложения

Приложение 1

Современные технологии, используемые педагогами в практической деятельности

Классификация	
Традиционные педагогические технологии	объяснительно – иллюстративные технологии обучения
Педагогические технологии на основе личностной ориентации педагогического процесса	педагогика сотрудничества гуманно – личностная технология индивидуализация личностно-ориентированное обучение
Педагогические технологии на основе активизации педагогического процесса	игровые технологии проблемное обучение коммуникативного обучения иноязычной культуре интенсификации обучения на основе схем и знаковых моделей учебного материала адаптивные погружение модульное обучение профессиональные эксперименты
Педагогические технологии на основе повышения эффективности управления и организации учебного процесса	диалог культур реализация теорий поэтапного формирования умственных действий групповые технологии коллективный способ обучения на основе диагностики ключевых компетентностей учащихся
Педагогические технологии на основе дидактического усовершенствования, реконструирования материала	обучения математике на основе решения задач система поэтапного изучения физики система поэтапного изучения иностранного языка и др. предметам и др.
Педагогические технологии развивающего обучения	система развивающего обучения личностно-ориентированное обучение
Интерактивные технологии	компьютерные дистанционные поисково–исследовательский метод проектов

ПОЛОЖЕНИЕ о региональной инновационной площадке в сфере образования региогна (области, района)

1 Общие положения

1.1 Настоящее положение определяет правила создания и функционирования основные направления деятельности региональных (инновационных площадок в сфере образования (далее – РИП), условия и порядок присвоения статуса инновационной площадки организации системы образования.

1.2 Инновационные площадки составляют инновационную инфраструктуру в сфере образования, которая создается в целях обеспечения модернизации и развития сферы образования с учетом перспектив и основных направлений социально-экономического развития области на долгосрочный период, реализации приоритетных направлений политики органов исполнительной и законодательной власти района, области.

2 Основные направления деятельности инновационных площадок

2.1 Основными направлениями деятельности инновационных площадок являются разработка, апробация и (или) внедрение:

- новых элементов содержания образования и систем воспитания, новых педагогических технологий, учебно-методических и учебно-лабораторных комплексов, ориентированных на повышение качества образовательного процесса;

- новых моделей учебно-воспитательного процесса, способствующих повышению качества образования;

- примерных основных образовательных программ, инновационных образовательных программ;

- новых профилей или специализаций подготовки в сфере профессионального образования, обеспечивающих формирование кадрового и научного потенциала в соответствии с основными направлениями социально-экономического развития района;

- современных методик и образовательных технологий подготовки и переподготовки, повышения квалификации педагогических, научных и научно-педагогических работников, руководящих работников сферы образования;

- моделей образования, механизмов, форм и методов управления образованием на разных уровнях;

- форм участия общественных институтов в управлении образованием;

- механизмов саморегулирования деятельности объединений образовательных организаций и работников сферы образования, а также сетевого взаимодействия образовательных учреждений.

2.2 Инновационные площадки осуществляют деятельность в сфере образования по одному или нескольким направлениям как в рамках инновационных образовательных программ органов государственной власти района, так и инновационных образовательных программ и проектов, разработанных творческими коллективами, инициативными группами, если такие разработки имеют значение для решения перспективных задач развития образования.

3 Региональная инновационная площадка

3.1 Статус региональной инновационной площадки присваивается образовательным организациям независимо от их организационно-правовой формы, типа, вида, ведомственной принадлежности, их объединениям, а также научным и иным организациям, осуществляющим деятельность в сфере образования.

3.2 Присвоение статуса РИП не влечёт за собой изменения статуса образовательных организаций, его организационно-правовой формы и подчинённости.

Организационно-содержательные изменения, осуществляемые образовательных организаций, не должны противоречить законодательству в области образования, типовому положению образовательных организаций соответствующего типа и вида.

3.3 Решение об открытии РИП принимает региональный экспертно-аналитический отдел об открытии - экспертный совет.

4 Порядок присвоения статуса региональной инновационной площадки

4.1 Экспертный совет формирует предложения по присвоению статуса инновационной площадки на основании результатов экспертизы инновационных проектов (программ).

4.2 Статус региональной инновационной площадки присваивается приказом управления образования области.

4.3 Для присвоения статуса региональной инновационной площадки организация-соискатель подает заявку в экспертный совет не позднее ____ предшествующего работе учебного года.

Заявка должна содержать:

- наименование, место нахождения (адрес, контактные телефоны) образовательного учреждения или другой организации-соискателя;

- программу реализации проекта (программы), содержащую обоснование инновации, обоснование целесообразности внедрения на территории района, цели работы, исходные теоретические положения, этапы работы и прогнозируемые результаты по каждому этапу, календарный план реализации с указанием сроков и перечня конечной продукции, методы исследования, необходимые условия проведения работ, критерии оценки результата, средства контроля и обеспечения достоверности результатов деятельности, перечень учебно-методических разработок, обеспечивающих программу;

- обоснование возможности реализации проекта (программы) в соответствии с законодательством в области образования или предложения по содержанию проекта нормативного правового акта, необходимого для реализации проекта (программы);

- решение органа самоуправления образовательного учреждения на участие в реализации проекта (программы);

- предложения по распространению, внедрению результатов реализации проекта (программы) в массовую практику, включая предложения по внесению изменений в законодательство в сфере образования;

- обоснование устойчивости результатов проекта (программы) после окончания его реализации.

4.4 Заявки, поступившие в экспертный совет, направляются на экспертизу.

Экспертиза организуется экспертным советом. Экспертный совет рассматривает представленные заключения и выносит решения о присвоении (отказе в присвоении) организациям-соискателям статуса инновационной площадки.

4.5 Управление образования утверждает перечень инновационных площадок, входящих в инновационную инфраструктуру. В перечне указываются юридический и фактический адреса организации, адрес электронной почты (при наличии), официальный сайт в сети Интернет (при наличии), контактные телефоны, срок, на который присваивается статус инновационной площадки.

4.6 Повторное представление заявки на присвоение статуса региональной (муниципальной) инновационной площадки осуществляется не ранее чем через год.

4.7 Статус инновационной площадки присваивается на период реализации проекта (программы). По истечении срока реализации проекта (программы) по предложению экспертного совета принимается одно из следующих решений: о прекращении действия статуса инновационной площадки; о продлении действия статуса инновационной площадки.

4.8 Действие статуса инновационной площадки прекращается досрочно в случаях:

- получения промежуточных результатов, свидетельствующих о невозможности или нецелесообразности продолжения реализации проекта (программы);

- нарушения организацией, которой присвоен статус инновационной площадки,

законодательства РК;

- непредставления, а равно несвоевременного представления отчетных материалов о реализации проекта (программы).

Вопрос о досрочном прекращении действия статуса инновационной площадки рассматривается экспертным советом. По результатам рассмотрения экспертный совет представляет управлению образования соответствующие предложения.

5 Деятельность инновационных площадок

5.1 Инновационные площадки осуществляют свою деятельность в соответствии с прилагавшейся к заявке программой реализации проекта (программы).

5.2 Инновационные площадки в рамках проекта (программы):

- планируют свою деятельность, при необходимости привлекая научных консультантов;

- осуществляют мониторинг реализуемого проекта (программы);

- организуют своевременное и достоверное информационное сопровождение реализации проекта (программы), информируя родителей (законных представителей) несовершеннолетних обучающихся и иных заинтересованных лиц о целях, задачах, механизмах реализации, результативности реализации проекта (программы);

- реализуют утвержденный проект (программу) в установленные сроки;

- обеспечивают соблюдение прав и законных интересов участников образовательного процесса;

- своевременно информируют методический кабинет о возникших проблемах, препятствующих реализации проекта (программы), которые могут привести к невыполнению проекта (программы) или календарного плана работ.

5.3 Инновационные площадки ежегодно представляют письменные отчеты реализации проекта (программы). Отчеты инновационных площадок направляются на экспертизу, по результатам проведения которой в экспертном совете представляется заключение о значимости полученных результатов проекта (программы) и возможных способах их использования в массовой практике.

Приложение 3

План деятельности региональной инновационной площадки по теме (направлению) _____

на 20__ - 20__ учебный год

Цель инновационной работы (в соответствии с программой (проектом)) _____

Задачи, планируемые к решению в течении учебного года (в соответствии с программой (проектом))

1. _____
2. _____

Реализуемый этап (в соответствии с программой (проектом)) _____

Календарный план реализации проекта (программы)

№ п/п	Перечень запланированных мероприятий	Содержание фактически проделанной за год работы	Сроки, место проведения мероприятий	Характеристика полученных результатов, тиражируемых продуктов
1				
2				
3				

Содержание

Введение.....	35
1 Изучение казахстанского и зарубежного опыта организации деятельности методических кабинетов.....	37
2 Теоретико-методологический анализ особенностей реализации инноваций в образовательный процесс.....	45
3 Особенности методического сопровождения внедрения инноваций в образовательный процесс учебных заведений.....	49
4 Методические рекомендации по организации работы методических кабинетов по внедрению инноваций в образовательный процесс.....	57
Заключение.....	60
Использованная литература.....	62
Приложения.....	63

**Облыстық және аудандық әдістемелік кабинеттердің қызметін
ұйымдастыру: тәжірибе және инновациялар**

Әдістемелік құрал

**Организация деятельности районных и областных
методических кабинетов: опыт и инновации**

Методическое пособие

Подписано к печати 29.08.2014. Формат 60x84 1/16. Бумага офсетная.
Печать офсетная. Гарнитура «Times New Roman». Усл. печ. л. 4,3.
Тираж _____ экз.

Министерство образования и науки Республики Казахстан
РГКП «Национальная академия образования им. И. Алтынсарина»
010000, г. Астана, ул. Орынбор, 4, БЦ «Алтын Орда», 15 этаж.